

Na temelju članka 15. stavak (1) i članka 26. stavak (1) točka e) Ustava Hercegbosanske županije („Narodne novine Hercegbosanske županije” broj:3/96, 9/00, 9/04 i 10/05), Skupština Hercegbosanske županije na sjednici održanoj dana _____ 2026. godine donosi:

ZAKON

O VATROGASTVU HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

I - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet Zakona)

Zakonom o vatrogastvu u Hercegbosanskoj županiji (u daljnjem tekstu Zakon), uređuje se organizacija i funkcioniranje vatrogastva, planiranje, gašenje požara (vatrogasne intervencije), školovanje, stručno osposobljavanje i usavršavanje uposlenih osoba i vatrogasaca, financiranje i druga pitanja od značaja za vatrogastvo u Hercegbosanskoj županiji (u daljnjem tekstu: Županija).

Članak 2.

(Pojmovi)

Pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1. *član dobrovoljnog vatrogasnog društva* je fizička osoba, učlanjena u dobrovoljno vatrogasno društvo, koja je sukladno svojim sposobnostima i obvezama svrstana u odgovarajuću kategoriju članstva,
2. *dobrovoljni vatrogasac* je osposobljeni punoljetni član vatrogasne postrojbe dobrovoljnog vatrogasnog društva, koji udovoljava uvjetima iz ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega za obavljanje poslova dobrovoljnog vatrogasca,
3. *dojava* je primitak informacije u nadležni operativni centar o nastalom izvanrednom događaju,
4. *intervencijska spremnost* je sposobnost vatrogasne postrojbe da intervenira na određeni izvanredni događaj sukladno planu zaštite od požara,
5. *izvanredni događaj* je situacija nastala zbog tehničko-tehnološke ili prirodne nepogode i nesreće za čije saniranje je potrebno žurno djelovanje vatrogasnih snaga,
6. *nesreća* je stanje koje osim djelovanja prirodnih sila ili tehničko-tehnoloških čimbenika može biti uzrokovana drugim događajima s posljedicom ugrožavanja zdravlja i života ljudi, imovine, okoliša te kulturnih i drugih dobara,
7. *obrazovanje u sustavu vatrogastva* je organizirano stjecanje stručnih znanja, vještina i sposobnosti iz vatrogasne djelatnosti i provodi se sukladno posebnim propisima,
8. *osposobljavanje* je stjecanje stručnih znanja, vještina i sposobnosti sa svrhom podizanja spremnosti operativnih snaga sustava vatrogastva, provodi se za jednu ili manji broj radnih operacija,
9. *područje djelovanja* je dio područja jedinice lokalne samouprave na kojem djeluje vatrogasna postrojba sukladno procjeni i planu zaštite od požara,
10. *profesionalni vatrogasac* je fizička osoba zaposlena, odnosno raspoređena na radno mjesto na temelju ustrojstvenih akata u vatrogasnoj postrojbi općine (grada), županije, a udovoljava uvjetima ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega za obavljanje poslova profesionalnog vatrogasca,

11. *rad u smjenama* je svakodnevni redoviti rad prema utvrđenom radnom vremenu poslodavca koji se obavlja naizmjenično tijekom tjedna ili mjeseca u prijedpodnevnom (I. smjena), poslijepodnevnom (II. smjena) ili noćnom (III. smjena) dijelu dana,
12. *rad u turnusima* je rad prema utvrđenom radnom vremenu poslodavca koji se obavlja naizmjenično tijekom tjedna ili mjeseca u smjenama od po 12 sati rada dnevno u ciklusima 12-24-12-48; 12 radnih sati pa 24 sata dnevnog odmora, pa 12 radnih sati pa 48 sati dnevnog odmora,
13. *vatrogasna intervencija* je skup mjera, radnji i postupaka koje provode vatrogasne snage u vremenu od zaprimljene dojave do povratka u vatrogasnu postaju, na temelju zaprimljene dojave ili zapovjedi nadležnog vatrogasnog zapovjednika, zbog nastalog izvanrednog događaja,
14. *vatrogasna tehnika* obuhvaća vatrogasna vozila, plovila, letjelice, vatrogasne armature, vatrogasne cijevi i pripadajuću opremu te druge uređaje za gašenje požara i spašavanje unesrećenih koji se koriste uz vatrogasnu tehniku prilikom vatrogasne intervencije,
15. *vatrogasne organizacije* su dobrovoljna vatrogasna društva, profesionalne vatrogasne postrojbe, vatrogasne postrojbe u gospodarstvu, dobrovoljna vatrogasna društva u gospodarstvu i vatrogasne zajednice svih razina,
16. *zapovijedanje* je oblik vođenja postavljen na principima hijerarhijske nadređenosti i podređenosti u dodjeljivanju zadaća vatrogasnim organizacijama i vatrogasnim postrojbama,
17. *pripravnost* predstavlja vrijeme u kojem je radnik raspoloživ i dužan se odazvati pozivu poslodavca da obavi posao, ako nastane potreba, iako u tom trenutku ne obavlja posao i pri tome ne mora biti na radnom mjestu ili na mjestu koje je odredio poslodavac.

II - VATROGASTVO

Poglavlje I – Opći principi

Članak 3.

(Sustav zaštite i spašavanja)

(1) Vatrogastvo čini sastavni dio jedinstvenog sustava zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Županiji, uređeni Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća FBiH i Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu županijske uprave, a vrši se na način predviđen ovim Zakonom.

(2) Zakon predstavlja jedinstven pravni okvir za vršenje svih poslova vatrogastva iz nadležnosti Županije.

Članak 4.

(Promocija zaštite od požara i vatrogasne djelatnosti)

(1) U svrhu promocije zaštite od požara, vatrogasne djelatnosti i poduzimanja aktivnosti u provođenju preventivnih mjera zaštite od požara, uspostavlja se stalna tradicionalna manifestacija pod nazivom „Mjesec zaštite od požara i dan vatrogasaca“, a organiziraju je i provode vatrogasne postrojbe, vatrogasna društva, vatrogasni savezi, Ministarstvo unutarnjih poslova županije, Uprava za civilnu zaštitu Hercegbosanske županije (u daljem tekstu županijska Uprava) i Službe za civilnu zaštitu i vatrogastvo općina i grada (u daljem tekstu Služba civilne zaštite i vatrogastva), u skladu sa programom koji oni donose.

(2) Dan vatrogasaca u Županiji obilježava se 4. svibnja.

Poglavlje II - Nadležnost tijela Županije, općina i grada

Članak 5.

(Nadležnost Skupštine)

Skupština Županije u oblasti vatrogastva na temelju ovoga Zakona, Zakona o zaštiti od požara i Zakona o ustrojstvu i djelokrugu županijske uprave donosi Program razvoja zaštite i spašavanja od požara i vatrogastva za Županiju (koji je sastavni dio Programa razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara), u kome se utvrđuju ciljevi, smjer i strategija razvoja zaštite od požara i vatrogastva.

Članak 6.

(Nadležnost Vlade)

Vlada Županije u oblasti vatrogastva, na prijedlog Županijske uprave a na temelju ovog Zakona i drugih propisa Županije:

- a) razmatra stanje vatrogastva u Županiji i utvrđuje odgovarajuće mjere za efikasno funkcioniranje;
- b) planira potrebna financijska sredstva u Proračunu Županije za financiranje vatrogastva iz nadležnosti Županije;
- c) utvrđuje istraživačke i razvojne projekte, određuje izvršitelje i suradnike za izradu i ocjenu projekata i određuje način financiranja tih projekata;
- d) osigurava kadrovske, materijalne, tehničke i druge uvjete za efikasno funkcioniranje vatrogastva u Županiji;
- e) donosi podzakonske propise definirane ovim zakonom;
- f) vrši druge poslove iz oblasti vatrogastva.

Članak 7.

(Nadležnost ministarstava i drugih tijela)

Županijska ministarstva i druga tijela Županije u oblasti vatrogastva, u okviru svog djelokruga rada na temelju ovog Zakona i drugih propisa Županije:

- a) vrše druge poslove iz oblasti vatrogastva koje imaju u svojoj nadležnosti sukladno zakonskim propisima.

Članak 8.

(Nadležnost Županijske uprave)

(1) Županijska uprava u oblasti vatrogastva temeljem ovog Zakona i drugih propisa Županije:

- a) poduzima odgovarajuće mjere i aktivnosti na organiziranju i provedbi preventivnih mjera zaštite od požara i vatrogastva u Županiji;
- b) izrađuje program razvoja zaštite i spašavanja od požara i vatrogastva za Županiju;
- c) izrađuje godišnji plan aktivnosti na realizaciji zadataka utvrđenih za vatrogastvo;
- d) ostvaruje suradnju sa službama civilne zaštite i vatrogastva u Županiji, u pitanjima od značaja za Županiju;
- e) vrši inspekcijski nadzor u oblasti vatrogastva iz svoje nadležnosti;
- f) priprema propise iz oblasti vatrogastva iz svoje nadležnosti;
- g) planira i provodi aktivnosti koje se odnose na nabavku vatrogasne opreme, materijalno tehničkih i drugih sredstava neophodnih za efikasan rad i funkcioniranje vatrogasne djelatnosti;

- h)** predlaže i provodi mjere koje se odnose na školovanje, stručnu obuku, osposobljavanje i usavršavanje profesionalnih vatrogasaca i drugih osoba;
- i)** pruža stručnu pomoć dobrovoljnim vatrogasnim društvima formiranim u Županiji u cilju osposobljavanja za vršenje poslova zaštite od požara;
- j)** ostvaruje suradnju sa pravnim osobama koje su formirale vatrogasne postrojbe;
- k)** vrši druge poslove iz oblasti vatrogastva.

(2) Za vršenje poslova iz stavka (1) ovog članka u Županijskoj upravi utemeljuje se organizacijska jedinica za vatrogastvo.

(3) Službe civilne zaštite i vatrogastva na području Županije dužne su uskladiti naziv tako da se zovu: „Služba za civilnu zaštitu i vatrogastvo“.

(4) Ostvaruje suradnju sa Federalnom upravom civilne zaštite, Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Agencijom za vodno područje Jadranskog mora, upravama civilne zaštite drugih županija i drugim organima i institucijama o pitanjima od zajedničkog interesa.

Članak 9.

(Nadležnost općine odnosno grada)

(1) Općina odnosno grad u oblasti vatrogastva temeljem ovog Zakona i drugih propisa općine odnosno grada:

- a)** svojim propisom uređuje organizaciju, funkcioniranje vatrogastva na svom području i iz svoje nadležnosti;
- b)** utemeljuje profesionalne vatrogasne postrojbe na jedan od načina predviđenih u članku 15. ovog zakona i osigurava kadrovske, materijalne, tehničke i druge uvjete koji su potrebni za efikasno funkcioniranje te postrojbe;
- c)** utvrđuje program razvoja zaštite od požara i vatrogastva općine odnosno grada;
- d)** planira i osigurava financijska sredstva u proračunu općina odnosno grada za financiranje zaštite od požara i vatrogastva iz svoje nadležnosti;
- e)** vrši druge poslove iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva.

(2) Propisom iz stavka (1) točka a) ovog članka utvrđuje se nadležnost općinskih odnosno gradskih tijela uprave u izvršavanju poslova vatrogastva, kao i pitanja koja nisu uređena ovim zakonom, a važna su za organiziranje i efikasno funkcioniranje vatrogastva.

Članak 10.

(Nadležnost službe civilne zaštite i vatrogastva)

(1) Služba za civilnu zaštitu i vatrogastvo, u oblasti vatrogastva temeljem ovog Zakona i drugih propisa općina odnosno grada:

- a)** definira i predlaže pitanja koja se odnose na razvoj vatrogastva općine odnosno grada, u suradnji sa ostalim službama općine odnosno grada;
- b)** organizira, koordinira izradu i surađuje sa nositeljem izrade plana zaštite od požara općine odnosno grada te osigurava njegovu realizaciju uz učešće drugih službi općine odnosno grada;
- c)** ostvaruje suradnju sa Županijskom upravom i službama za civilnu zaštitu i vatrogastvo u Županiji;
- d)** vrši druge poslove iz oblasti vatrogastva;
- e)** obavlja stručne i druge poslove koji se odnose na organiziranje profesionalne vatrogasne postrojbe općina odnosno grada, predlaže i poduzima mjere na osiguranju kadrovskih, materijalnih, tehničkih i drugih uvjeta potrebnih za efikasan rad i funkcioniranje te postrojbe;

- f) planira i provodi obuku za stručno osposobljavanje i usavršavanje pripadnika vatrogasne postrojbe i drugih osoba koje se bave poslovima vatrogastva;
- g) pruža stručnu i drugu pomoć dobrovoljnim vatrogasnim društvima i dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama radi efikasnog vršenja poslova zaštite od požara;
- h) ostvaruje suradnju s pravnim osobama u kojima su utemeljene vatrogasne postrojbe u cilju osposobljavanja istih za efikasno gašenje požara;

Poglavlje III – Programiranje razvoja, zaštite od požara i vatrogastva

Članak 11.

(Programiranje razvoja zaštite od požara i vatrogastva)

(1) Programiranje razvoja zaštite od požara i vatrogastva iz nadležnosti Županije, općine odnosno grada vrši se u okviru Programa razvoja zaštite i spašavanja od požara i vatrogastva Županije, općine i grada.

(2) Programiranje se vrši sukladno procjeni ugroženosti od požara Županije, općine odnosno grada, planu zaštite od požara Županije, općine odnosno grada i drugih činjenica važnih za programiranje, na period od najmanje pet godina.

(3) Sadržaj pitanja koja se odnose na programiranje razvoja zaštite od požara i vatrogastva obuhvaća politiku, strategiju i akcijske planove u okviru kojih se definiraju vizija, načela i opredjeljenja, ciljevi i područja razvoja za organiziranje i provođenje zaštite od požara i vatrogastva sa svim elementima potrebnim za njegovo usavršavanje i efikasno funkcioniranje, od značaja za Županiju, općine odnosno grad.

(4) Na temelju programa iz stavka (1) ovog članka, Vlada Županije, općinsko odnosno gradsko vijeće donosi godišnji plan aktivnosti na realizaciji zadataka utvrđenih za oblast zaštite od požara i vatrogastva, što se određuje prema utvrđenim prioritetima.

Poglavlje IV – Vatrogasna djelatnost

Članak 12.

(Vatrogasna djelatnost)

(1) Vatrogasna djelatnost je stručna i humanitarna djelatnost u funkciji zaštite temeljnih ljudskih prava na život i materijalna dobra, od posebnog javnog interesa za Županiju, čije trajno i neometano obavljanje osiguravaju Županija, općine i grad, a ostvaruje se na način predviđen ovim zakonom, podzakonskim propisima donesenim na temelju ovog Zakona, drugim propisima Županije, općina i grada, međunarodnim tehničkim normativima i standardima koji važe u Bosni i Hercegovini, a koji se odnose na mjere zaštite od požara i vatrogastvo.

(2) Vatrogasna djelatnost obuhvaća skup mjera i radnji upravne, organizacijske, stručne, kadrovske, tehničke, prosvjetne, promotivne prirode i drugih poslova, koji se poduzimaju u cilju provođenja preventivnih mjera zaštite od požara i tehnoloških eksplozija, gašenja požara, spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom i tehnološkom eksplozijom, pružanje tehničke pomoći u nezgodama i opasnostima izazvanim prirodnim i drugim nesrećama i akcidentnim situacijama.

(3) Vatrogasnu djelatnost obavljaju Županijska uprava, službe civilne zaštite i vatrogastva, profesionalne i dobrovoljne vatrogasne postrojbe, vatrogasne postrojbe pravnih osoba, vatrogasna društva i vatrogasni savezi, sukladno s nadležnostima koje su utvrđene ovim Zakonom i drugim propisima Županije, općine i grada.

(4) Osnovni nositelj organiziranja, pripremanja i provođenja vatrogasne djelatnosti na području Županije su općine i grad, što se ostvaruje na način predviđen ovim Zakonom.

Poglavlje V- Vatrogasne snage

Članak 13.

(Struktura vatrogasnih snaga)

(1) Struktura vatrogasnih snaga utvrđuje se sukladno s procjenom ugroženosti od požara, planom zaštite od požara i kadrovskim, materijalnim i drugim uvjetima općine, grada i pravne osobe a određuje se prema zadacima iz stavka (2) ovog članka.

(2) Vatrogasne snage iz članka 14. stavak (1) ovog Zakona, organiziraju se i raspoređuju na području općina i grada na način da zadovolje slijedeće zadatke u zaštiti od požara:

- a) potpunu pokrivenost cijelog područja općina i grada;
- b) zahtjeve specifičnih vatrogasnih intervencija u objektima stambene i industrijske izgradnje, kao i na prostorima i lokalitetima zaštićenog prirodnog i kulturno-povijesnog nasljeđa;
- c) gašenje šumskih i drugih požara na otvorenom prostoru;
- d) potrebe vatrogasnih intervencija u cestovnom, jezerskom i zračnom prometu;
- e) efikasnog spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom ili eksplozijama.

Članak 14.

(Vatrogasne snage)

(1) Vatrogasne snage za obavljanje vatrogasne djelatnosti na području općina i grada su:

- a) profesionalne vatrogasne postrojbe općina i grada koje predstavljaju temeljne snage za obavljanje vatrogasne djelatnosti;
- b) dobrovoljne vatrogasne postrojbe koje osnivaju dobrovoljna vatrogasna društva i vatrogasne postrojbe pravnih osoba koje predstavljaju dopunske snage za obavljanje vatrogasne djelatnosti;

(2) Profesionalna vatrogasna postrojba je upravna organizacija u sastavu tijela uprave u sklopu službe civilne zaštite i vatrogastva.

Članak 15.

(Utemeljenje profesionalnih vatrogasnih postrojbi)

(1) Utemeljenje profesionalne vatrogasne postrojbe, njeno sjedište, područje djelovanja, veličinu, razmještaj, opremanje potrebnim materijalno tehničkim sredstvima i opremom za gašenje požara, općine i grad vrše sukladno procjeni ugroženosti od požara, planom zaštite od požara, materijalnim, financijskim, kadrovskim i drugim uvjetima i potrebama za blagovremeno, racionalno i efikasno gašenje požara na području cijele općine odnosno grada.

(2) Općine i grad obvezno utemeljuju samostalnu ili zajedničku profesionalnu vatrogasnu postrojbu sukladno sa svojim planovima zaštite od požara i ovim zakonom, odlukom općinskog odnosno gradskog vijeća, a na prijedlog općinskog načelnika odnosno gradonačelnika.

(3) Zajedničku profesionalnu vatrogasnu postrojbu mogu utemeljiti međusobnim sporazumom sve ili pojedine općine i grad kao i pravna lica sa tog područja, a naročito one općine koje nemaju uvjete da utemelje svoju samostalnu profesionalnu vatrogasnu postrojbu. Inicijativu za utemeljenje zajedničke vatrogasne postrojbe mogu dati općinski načelnici i gradonačelnik.

(4) U sporazumu iz stavka (3) ovog članka, koji zaključuju gradonačelnik, općinski načelnici i nadležno tijelo pravne osobe koji utemeljuju zajedničku profesionalnu vatrogasnu postrojbu, definirat će se sva pitanja od značaja za rad zajedničke profesionalne postrojbe (sjedište postrojbe i njenih ispostava, financiranje i t. d.), u cilju njenog pravodobnog i efikasnog djelovanja u zaštiti od požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara.

(5) Odgovornost za utemeljenje profesionalne vatrogasne postrojbe općine i grada sukladno ovom članku, imaju općinski načelnici i gradonačelnik.

(6) Županija može, sukladno potrebama zaštite od požara i drugim okolnostima značajnim za sigurnost ljudi, materijalnih dobara i okoliša, organizirati Županijsku vatrogasnu postrojbu kao profesionalnu vatrogasnu postrojbu od posebnog značaja za županiju. Organiziranje, ustroj, brojno stanje, oprema i financiranje Županijske vatrogasne postrojbe uređuju se posebnim aktom Vlade Županije, na prijedlog Uprave civilne zaštite.

Članak 16.

(Poslovi profesionalne vatrogasne postrojbe)

Profesionalne vatrogasne postrojbe vrše slijedeće operativne i druge poslove:

- a) gasne šumske požare, požare na šumskom i poljoprivrednom zemljištu, otvorenom i zatvorenom prostoru, građevinama i materijalnim dobrima;
- b) pružaju tehničku pomoć u spašavanju ljudi u nezgodama izazvanim u prometu (cestovni, zračni, riječni i jezerski), poplavama, spašavanju sa visina i drugim izvanrednim situacijama i nesrećama u kojima vatrogasna postrojba može pomoći u spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara;
- c) sudjeluju u provođenju preventivnih mjera zaštite od požara i eksplozija koje se odrede u planu zaštite od požara Županije, općine i grada;
- d) pružaju odgovarajuću pomoć u spašavanju ljudi i materijalnih dobara kod postojanja stanja prirodne i druge nesreće;
- e) pružaju pomoć nakon prirodne i druge nesreće u saniranju posljedica uslijed istih;
- f) te druge poslove u skladu sa ovim Zakonom i drugim propisima iz ove oblasti.

Članak 17.

(Područje djelovanja profesionalne vatrogasne postrojbe)

(1) Profesionalne vatrogasne postrojbe općina i grada vatrogasnu djelatnost obavljaju prema pravilima struke na području te općine odnosno grada.

(2) Vatrogasne postrojbe pravnih osoba vatrogasnu djelatnost obavljaju prema pravilima struke u okviru građevina i prostora koje pripadaju pravnoj osobi.

(3) Vatrogasne postrojbe iz stavka (1) i (2) ovog članka, obvezne su sudjelovati u vatrogasnoj intervenciji i izvan područja svog djelovanja, što se vrši prema uvjetima utvrđenim u članku 38., 41., 42. i 43. ovog Zakona, a na zahtjev zapovjednika profesionalne vatrogasne postrojbe sa tog područja odnosno zapovjednika nadležnog stožera civilne zaštite.

(4) Zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe putem Operativnog centra angažira sam po potrebi dobrovoljne vatrogasne postrojbe iz te jedinice lokalne samouprave.

(5) U slučaju proglašenja prirodne nepogode zapovijedanje svim vatrogasnim snagama preuzima nadležni Stožer civilne zaštite.

Članak 18.

(Rad profesionalne vatrogasne postrojbe)

(1) Rad profesionalne vatrogasne postrojbe odvija se neprekidno u smjenama, koje se utvrđuju tako da ukupno radno vrijeme u tijeku godine u prosjeku ne bude duže od 40 sati tjedno, s tim da jedna smjena ne može trajati duže od 12 sati, što se utvrđuje aktom o rasporedu smjena. Zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe mora osigurati da vatrogasac nema više od 40 radnih sati tjedno na godišnjoj razini.

(2) Izuzetno, zbog specifičnosti poslova gašenja požara, rad smjene koja je na intervenciji može se produžiti i poslije 12 sati trajanja, ako je to neophodno za okončanje započete intervencije, o čemu odlučuje zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe koji rukovodi intervencijom.

(3) U uvjetima iz stavka (2) ovog članka, zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe koji rukovodi vatrogasnom intervencijom, može narediti da se na posao pozove potreban broj vatrogasaca te postrojbe koji nisu u zatečenoj smjeni ili su odsutni iz nekog drugog razloga, osim bolovanja, ako ocijeni da je njihovo angažiranje neophodno radi efikasnog okončanja intervencije, a pozvani vatrogasci su se dužni odazvati tom pozivu.

Članak 19.

(Veličina profesionalne vatrogasne postrojbe i njen raspored na terenu)

(1) U planu zaštite od požara Županije, općine i grada u cilju pravodobnog i efikasnog djelovanja vatrogasne postrojbe na gašenje požara, pružanju pomoći i spašavanju ljudi i materijalnih dobara kod drugih akcidentnih situacija, utvrđuje se:

- a) ukupan broj vatrogasaca koji je potreban u profesionalnim vatrogasnim postrojbama i minimalni broj vatrogasaca u ispostavama te postrojbe na području općina odnosno grada, što se utvrđuje osobnom formacijom postrojbe;
- b) vrsta i broj vatrogasnih vozila, vrsta i količina potrebne opreme i materijalno tehničkih sredstava, što se utvrđuje materijalnom formacijom postrojbe.

(2) Sukladno s podacima utvrđenim u planu zaštite od požara, izrađuje se osobna i materijalna formacija zajedničke odnosno samostalne profesionalne vatrogasne postrojbe općine i grada, koju utvrđuje općinski načelnik odnosno gradonačelnik na prijedlog službe civilne zaštite i vatrogastva;

(3) Profesionalna vatrogasna postrojba dužna je vatrogasnu opremu, vozila, materijalno tehnička i druga sredstva stalno održavati u ispravnom stanju i pripravnosti, u za to predviđenim objektima i održavanje vršiti prema naputcima proizvođača, o čemu postrojba vodi posebnu evidenciju čiji sadržaj se utvrđuje u propisu iz članka 22. ovog Zakona.

(4) Profesionalne vatrogasne postrojbe opremu i sredstva za gašenje požara koja nisu potrebna tim postrojbama, ne mogu prodavati i obvezno ih daju dobrovoljnoj vatrogasnoj postrojbi na korištenje bez naknade, o čemu odlučuje općinski načelnik odnosno gradonačelnik.

Članak 20.

(Dužnosti profesionalnog vatrogasca)

(1) Profesionalni vatrogasac za vrijeme obavljanja poslova iz nadležnosti profesionalne vatrogasne postrojbe je obavezan:

- a) pridržavati se pravila službe i naročito ne smije biti pod utjecajem alkohola, opojnih droga ili omamljujućih lijekova;
- b) za vrijeme dužnosti nositi vatrogasnu uniformu, a pri gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara i propisanu osobnu zaštitnu opremu.

(2) Ako zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe, odnosno rukovoditelj akcije gašenja požara, ocjeni da profesionalni vatrogasac ne ispunjava uvjete iz stavka (1) ovog članka, udaljuje ga sa posla sukladno s pravilima službe i podnosi prijavu za pokretanje stegovnog postupka sukladno važećem Zakonu o državnim službenicima i namještenicima u tijelima državne službe u Hercegbosanskoj županiji.

(3) Profesionalni vatrogasac ne smije nositi uniformu u slučaju kada se ne nalazi na službenoj dužnosti ili vatrogasnoj intervenciji.

Članak 21.

(Službena iskaznica vatrogasca)

(1) Profesionalni vatrogasac je obvezan nositi službenu iskaznicu za vrijeme vatrogasne intervencije i obavljanja službene dužnosti.

(2) Oblik i sadržaj službene iskaznice profesionalnog vatrogasca propisuje Županijska uprava.

(3) Službenu iskaznicu profesionalnom vatrogascu izdaje zapovjednik vatrogasne postrojbe, a o izdanim službenim iskaznicama vodi se evidencija.

Članak 22.

(Vođenje evidencije u vatrogasnim postrojbama)

(1) Profesionalne vatrogasne postrojbe dužne su voditi evidenciju o aktivnostima u kojima je postrojba sudjelovala (gašenje požara, spašavanje ljudi i materijalnih dobara u prirodnim i drugim nesrećama i drugim aktivnostima) iz članka 16. ovog Zakona, evidenciju o korištenju i održavanju vozila, materijalno-tehničkih sredstava i opreme kao i radnom vremenu vatrogasaca iz članka 18. ovog Zakona.

(2) Sadržaj i način vođenja evidencije propisuje Županijska uprava.

Članak 23.

(Zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe)

(1) Zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe rukovodi tom postrojbom, i mora zadovoljavati uvjete utvrđene u pravilniku o unutarnjoj organizaciji profesionalne vatrogasne postrojbe ili tijela uprave općine i grada u sklopu kojeg je postrojba, sukladno stavku (3) ovog članka.

(2) Zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe ima zamjenika, koji mora zadovoljavati iste uvjete predviđene za zapovjednika postrojbe.

(3) Uvjeti iz stavaka (1) i (2) ovog članka utvrđuju se u skladu s propisima koji se odnose na utvrđivanje radnih mjesta državnih službenika i namještenika u tijelima državne službe, i to na način da kandidati moraju ispunjavati sljedeće uvjete:

a) imati VII stupanj stručne spreme iz oblasti zaštite od požara, sigurnosti, društvenih, prirodnih ili tehničkih struka (vatrogasne, građevinske, metalne, kemijske, elektrotehničke, šumarske, arhitektonske, geodetske, prometne, strojarske, tehnološke, agronomske, zaštite na radu i druge srodne struke povezane s predmetnom oblašću), u skladu s Uredbom o pravilima službe za profesionalne i dobrovoljne vatrogasne postrojbe i vatrogasne postrojbe pravnih osoba, koju donosi Vlada Županije na prijedlog Županijske uprave;

b) imati najmanje pet (5) godina radnog iskustva u struci, stečenog u profesionalnim vatrogasnim postrojbama, za radna mjesta zapovjednika i zamjenika zapovjednika;

c) imati položen ispit za rukovoditelja akcije gašenja požara.

(4) Ako je vatrogasna postrojba organizirana u veličini odjeljenja ili voda, shodno odredbama utvrđenim važećom Uredbom o uniformi, nazivima funkcija i funkcionalnim oznakama vatrogasaca u profesionalnim i dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama, ovlaštenjima starješina tih postrojbi te zaštitnoj i radnoj odjeći i opremi vatrogasaca, zapovjednik postrojbe mora ispunjavati uvjete utvrđene Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu tijela, koji se odnose na zapovjednika voda ili zapovjednika odjeljenja, i to kako slijedi:

a) imati najmanje IV. stupanj srednje stručne spreme, odnosno završenu gimnaziju, ekonomsku ili odgovarajuću strukovnu školu iz jednog od sljedećih stručnih usmjerenja: vatrogasna, građevinska, metalska, kemijska, elektrotehnička, šumarska, arhitektonska, geodetska, prometna, strojarska, tehnološka, agronomska, zaštita na radu ili druga srodna struka povezana s predmetnom oblašću;

b) imati osposobljenost i kvalifikaciju za obavljanje poslova zapovjednika voda ili zapovjednika

(5) Osobe iz stavka 4 ovoga članka stručni upravni ispit polažu sukladno odredbama važećeg Zakona o državnim službenicima i namještenicima u tijelima državne službe u Hercegbosanskoj županiji, dok je ispit za rukovoditelja akcije gašena požara zapovjednik dužan položiti u roku od 6 mjeseci od stjecanja uvjeta ispita

(6) U pravilniku o unutarnjoj organizaciji profesionalne vatrogasne postrojbe ili tijela uprave općine i grada utvrđuju se i nazivi funkcija zapovjednika vatrogasnih postrojbi.

Članak 24.

(Postavljanje zapovjednika profesionalnih vatrogasnih postrojbi)

(1) Zapovjednika i zamjenika zapovjednika profesionalne vatrogasne postrojbe postavlja općinski načelnik odnosno gradonačelnik, po proceduri predviđenoj za postavljanje državnih službenika i namještenika propisanoj odredbama važećeg Zakona o državnim službenicima i namještenicima u tijelima državne službe u Hercegbosanskoj županiji.

(2) Zapovjednik i zamjenik zapovjednika profesionalne vatrogasne postrojbe obvezno podnose izvještaj na kraju svake godine, koji razmatra odgovorna osoba iz stavka (1) ovog članka, i daje ocjenu uspješnosti.

Članak 25.

(Ovlasti zapovjednika profesionalnih vatrogasnih postrojbi)

(1) Zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe organizira i osigurava provođenje operativno-stručnog rada postrojbe, organizira i osigurava provođenje intervencijske spremnosti postrojbe, vodi i zapovijeda postrojbom u tijeku intervencije, organizira i osigurava provođenje stručnog osposobljavanja prema planu i programu uvježbavanja i kondicijske pripreme vatrogasaca radi održavanja njihove spremnosti za vršenje operativnih poslova gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, izrađuje osobnu i materijalnu formaciju postrojbe, osigurava realizaciju nabave materijalno-tehničkih sredstva i opreme predviđene za rad postrojbe, u skladu sa materijalnom formacijom, vrši sve druge poslove koji se odnose na efikasno funkcioniranje vatrogasne postrojbe.

(2) Važeća Uredba o uniformi, nazivima funkcija i funkcionalnim oznakama profesionalnih vatrogasaca u profesionalnim i dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama, ovlasti zapovjednika tih postrojbi, zaštitnoj i radnoj odjeći i opremi vatrogasaca, određuje ovlasti zapovjednika i nižih zapovjednika vatrogasnih postrojbi, sukladno stavku (1) ovog članka.,

Članak 26.

(Zapovjednik dobrovoljne vatrogasne postrojbe)

(1) Dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama koje su formirane u dobrovoljnim vatrogasnim društvima i vatrogasnim postrojbama pravne osobe rukovodi zapovjednik te postrojbe.

(2) Zapovjednik dobrovoljne vatrogasne postrojbe rukovodi postrojbom u tijeku njene pripreme i izvođenja vatrogasne intervencije, brine o poslovima koji se odnose na popunu postrojbe ljudstvom, tehničkim sredstvima i vatrogasnom opremom, planiranjem i provođenjem obuke osposobljavanja postrojbe za efikasno vršenje poslova iz njene nadležnosti.

(3) Zapovjednika dobrovoljne vatrogasne postrojbe i vatrogasne postrojbe pravne osobe imenuje nadležno tijelo vatrogasnog društva, odnosno pravne osobe.

(4) Za zapovjednika dobrovoljne vatrogasne postrojbe i vatrogasne postrojbe pravne osobe može biti postavljena osoba koja ima najmanje srednju školsku spremu IV stupnja i položen ispit za rukovoditelja akcije gašenja požara u dobrovoljnom vatrogastvu.

(5) Polaganje stručnog ispita za rukovoditelja akcije gašenja požara u dobrovoljnom vatrogastvu polaže se prema Programu obuke i osposobljavanja za dobrovoljne vatrogasce, kao i sadržaj i način polaganja stručnog ispita za dobrovoljne vatrogasce, koji propisuje Županijska uprava (članak 54. ovog Zakona).

Članak 27.

(Rukovođenje i dužnost izlaska vatrogasne postrojbe)

(1) Zapovjednici profesionalnih, dobrovoljnih i vatrogasnih postrojbi pravnih osoba dužni su osigurati izlazak vatrogasne postrojbe kojom rukovode na vatrogasnu intervenciju, u uvjetima iz članka 39. ovog Zakona kao i u slučajevima kada to naredi nadležni Stožer civilne zaštite u slučaju proglašenja prirodne nepogode, i da postupaju po naredbama nadležnog stožera civilne zaštite, što se vrši u uvjetima utvrđenim u člancima 37., 38., 41. 42., 43. i 44. ovog Zakona. Zapovjednici nižeg ranga su dužni postupati po zapovijedima višeg zapovjednika vatrogasne postrojbe.

(2) Zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe je član stožera civilne zaštite općine odnosno grada.

Članak 28.

(Dobrovoljna vatrogasna društva)

Dobrovoljna vatrogasna društva djeluju kao udruge, a osnivaju se i prestaju sa radom sukladno Zakonu o udrugama i fondacijama a u odnosu na vatrogasnu djelatnost postupaju sukladno odredbama članka 30. do 32. ovog Zakona.

Članak 29.

(Poslovi i ciljevi dobrovoljnih vatrogasnih društava)

(1) Dobrovoljna vatrogasna društva u okviru svoje djelatnosti u oblasti zaštite od požara mogu sudjelovati u obavljanju poslova promocije zaštite od požara i vatrogastva, provođenju preventivnih mjera zaštite od požara, gašenju požara, spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom ili tehnološkim eksplozijama, ostvarivanju suradnje sa drugim institucijama i organizacijama u

poslovima zaštite od požara i vatrogastva, provođenju stručnih savjetovanja i seminara i drugih oblika aktivnosti od značaja za vatrogasnu djelatnost i zaštitu od požara.

(2) U Statutu dobrovoljnog vatrogasnog društva određuju se poslovi iz stavka (1) ovog članka koje će obavljati društvo, što se određuje prema kadrovskim, materijalnim i drugim uvjetima kojima raspolaže vatrogasno društvo.

Članak 30.

(Utemeljenje i rad dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi)

(1) Dobrovoljna vatrogasna društva mogu utemeljiti dobrovoljnu vatrogasnu postrojbu veličine odjeljenja, voda ili čete, ako raspolažu kadrovskim, materijalnim i drugim uvjetima koji su potrebni za rad te postrojbe, što se rješava u dogovoru sa službom civilne zaštite i vatrogastva.

(2) Ako se na temelju procjene ugroženosti od požara i plana zaštite od požara općine odnosno grada predvidi utemeljenje dobrovoljne vatrogasne postrojbe u određenim dobrovoljnim vatrogasnim društvima, ta vatrogasna društva su dužna, pod uvjetima iz stavka (1) ovog članka, utemeljiti tu postrojbu u roku koji je predviđen u planu zaštite od požara, što osigurava služba civilne zaštite i vatrogastva. U tom slučaju financijska i druga sredstva potrebna za rad te vatrogasne postrojbe osigurava općina odnosno grad, što mora biti utvrđeno u planu zaštite od požara.

(3) Utemeljenje i rad dobrovoljne vatrogasne postrojbe iz stavka (1) i (2) ovog članka, vrši se pod neposrednim nadzorom i uputama profesionalne vatrogasne postrojbe općine ili grada na čijem području postrojba djeluje.

(4) Dobrovoljne vatrogasne postrojbe iz stavka (1) i (2) ovog članka utemeljuju se i osposobljavaju za poslove zaštite od požara i gašenja požara šuma, na šumskom zemljištu, poljoprivrednim površinama, stambenim, gospodarskim i javnim objektima i prometnim sredstvima.

Članak 31.

(Osobna i materijalna formacija dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi)

(1) Poslove iz nadležnosti dobrovoljne vatrogasne postrojbe u vatrogasnom društvu mogu obavljati dobrovoljni vatrogasci koji ispunjavaju uvjete iz članka 51. ovog Zakona i koji imaju položen ispit za dobrovoljnog vatrogasca iz članka 54. ovog Zakona.

(2) U osobnoj formaciji dobrovoljne vatrogasne postrojbe utvrđuje se broj vatrogasaca, a u materijalnoj formaciji utvrđuje se vatrogasna oprema, materijalno tehnička i druga sredstva koja treba da ima ta postrojba.

(3) Osobnu i materijalnu formaciju utvrđuje nadležno tijelo vatrogasnog društva u suradnji sa zapovjednikom profesionalne vatrogasne postrojbe općine odnosno grada na čijem području djeluje ta postrojba.

(4) Županija, općine, grad, pravne osobe i druge institucije mogu materijalno i na drugi način pomagati dobrovoljno vatrogasno društvo u obavljanju poslova iz njihove nadležnosti koje su utvrđene ovim Zakonom.

Članak 32.

(Način proglašavanja dobrovoljnog vatrogasnog društva službom zaštite i spašavanja)

(1) Općinski načelnik, odnosno gradonačelnik, može određeno dobrovoljno vatrogasno društvo ili dobrovoljnu vatrogasnu postrojbu proglasiti službom zaštite od požara. Proglašenje se vrši odlukom općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika, kojom se utvrđuje status službe zaštite od

požara. Nakon donošenja odluke, općina, odnosno grad, zaključuje sporazum s dobrovoljnim vatrogasnim društvom.

(2) Sporazumom iz stavka (1) ovog članka se utvrđuju međusobna prava i obveze dobrovoljnog vatrogasnog društva i općine odnosno grada u obavljanju poslova gašenja požara i provođenja preventivnih mjera zaštite od požara, kao i način financiranja te službe za zaštitu od požara.

(3) Proglašavanje dobrovoljnog vatrogasnog društva odnosno dobrovoljne vatrogasne postrojbe u tom društvu službom za zaštitu od požara, vrši se na način predviđen važećom Odlukom o organiziranju službi zaštite i spašavanja u Hercegbosanskoj županiji („Narodne novine Hercegbosanske županije“. Broj: 8/25) i Pravilnikom o organiziranju službi zaštite i spašavanja od požara i postrojbi civilne zaštite, njihovim poslovima i načinu rada.

Članak 33.

(Oblici udruživanja vatrogasaca)

(1) Vatrogasci se mogu, radi ostvarivanja zajedničkih ciljeva, udruživati u saveze i druge oblike udruživanja, što se vrši sukladno sa važećim Zakonom o udrugama i fondacijama.

(2) Vatrogasni savezi su udruge građana i upisuju se u registar udruga građana kod nadležnog tijela uprave, i oni su neprofitne pravne osobe.

Članak 34.

(Vatrogasni savezi)

U statutu vatrogasnog saveza ili drugog oblika udruživanja može se predvidjeti da se savez bavi poslovima koji se odnose na pružanje stručne pomoći kod utemeljenja dobrovoljnih vatrogasnih društava i dobrovoljnih vatrogasnih postrojba, predlaganje mjera za unapređenje vatrogastva, razvoja samozaštite i tehničke kulture u oblasti zaštite od požara, donošenje pravila kojima se reguliraju pojedina pitanja od značaja za rad saveza i odnosi unutar saveza, organiziranje akcija na razvoju i promociji zaštite od požara i vatrogastva, ostvarivanje i uspostavljanje suradnje sa sličnim organizacijama u Bosni i Hercegovini i inozemstvu u pitanjima od zajedničkog interesa za zaštitu od požara i vatrogastvo, sukladno s ovim zakonom i propisima Županije.

Članak 35.

(Vatrogasne postrojbe pravnih osoba)

(1) U planu zaštite od požara Županije, općine odnosno grada određuju se pravne osobe koje su dužne utemeljiti vatrogasnu postrojbu ili na drugi način osigurati zaštitu od požara.

(2) Obvezu iz stavka (1) ovog članka imaju pravne osobe u kojima se proizvode, prerađuju, distribuiraju ili skladište zapaljive, eksplozivne i ostale opasne materije, u kojima zbog toga postoji povećana opasnost od požara ili eksplozija, što se određuje prema važećem Zakonu o zaštiti od požara Hercegbosanske županije.

(3) Pravne osobe koje upravljaju šumama i šumskim zemljištem dužne su utemeljiti vatrogasnu postrojbu ili službu za gašenje požara, specijalno opremljenu i obučenu za borbu protiv šumskih požara.

(4) Izuzetno pravne osobe iz stavka 3) ovog članka dok ne utemelje vatrogasnu postrojbu ili službu za gašenje požara mogu zaključiti sporazum sa profesionalnom ili dobrovoljnom i vatrogasnom postrojbom, ali najduže na dvije godine.

(5)Pravne osobe koje nisu obuhvaćene stavkom (2) i (3) ovog članka, samostalno odlučuju o potrebi utemeljenja vatrogasne postrojbe za svoje potrebe što vrše sukladno sa svojom procjenom ugroženosti od požara i potrebama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara pravne osobe.

Poglavlje VI– Gašenje požara – Vatrogasna intervencija

Članak 36.

(Dužnost građana, pravnih osoba i tijela uprave u gašenju i dojavi požara)

(1)Svaki građanin koji primijeti požar dužan je da ga ugasi ako to može učiniti bez opasnosti za sebe i druge.

(2)Ukoliko građanin nije u mogućnosti da ugasi požar, dužan je da o požaru odmah obavijesti operativni centar vatrogasne postrojbe, operativni centar civilne zaštite ili policijsku postaju.

(3)Pravne osobe, tijela uprave i druge institucije u kojima dođe do požara ili kad saznaju za požar, dužni su pristupiti gašenju požara i istovremeno o tome odmah obavijestiti najbližu vatrogasnu postrojbu, operativni centar civilne zaštite ili policijsku postaju.

Članak 37.

(Gašenje požara na objektima stranih diplomatskih predstavništava, institucija BiH i vojnim objektima)

(1)U slučaju izbijanja požara na objektima stranih diplomatskih predstavništava, gašenju požara se pristupa tek po odobrenju ovlaštene osobe diplomatskog predstavništva, a do tada se vrši odbrana domicilnih objekata i prostora.

(2)Gašenje požara na objektima institucija Bosne i Hercegovine i vojnim objektima i prostorima obavlja se na zahtjev i uz prisustvovanje ovlaštene osobe institucije Bosne i Hercegovine odnosno Oružanih snaga Bosne i Hercegovine.

Članak 38.

(Angažiranje snaga i sredstava na gašenju požara i rukovođenje akcijom gašenja požara)

(1)Pravne osobe, tijela uprave, druge institucije i građani, dužni su pod uvjetima i na način propisan ovim zakonom i drugim propisima, sudjelovati u pomaganju gašenja požara, spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom, staviti na raspolaganje svoj alat, prometna, tehnička i druga sredstva potrebna za gore navedene aktivnosti, koje zapovjedi nadležni stožer civilne zaštite.

(2)Na gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom prvo se angažiraju profesionalne i dobrovoljne vatrogasne postrojbe i vatrogasne postrojbe pravnih osoba koje su formirane u Županiji, općinama i gradu, a kada nisu dovoljne te postrojbe, vrši se angažiranje snaga i sredstava drugih službi zaštite i spašavanja koje su formirane u Županiji, općinama i gradu i snaga i sredstava iz stavka (1) ovog članka.

(3)Do aktiviranja nadležnog stožera civilne zaštite, angažiranje vatrogasnih postrojbi na gašenju požara i spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara, vrši zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe sa tog područja, a po aktiviranju nadležnog stožera, rukovođenje akcijama na ugroženom području vrše nadležni stožeri civilne zaštite, i te funkcije obavljaju dok se ne okonča vatrogasna intervencija, na način i pod uvjetima koji su utvrđeni u članku 41. do 43. ovog Zakona.

Članak 39.

(Dužnost vatrogasne postrojbe u slučaju požara)

Zapovjednik vatrogasne postrojbe ili ispostave te postrojbe, čim dobije dojavu o pojavi požara na njenom području, dužan je odmah samoinicijativno organizirati izlazak postrojbe ili ispostave postrojbe na mjesto požara i pristupiti njegovom gašenju i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom.

Članak 40.

(Rukovođenje vatrogasnom intervencijom gašenja požara)

(1) Akcijom gašenja požara rukovodi rukovoditelj akcije gašenja požara vatrogasne postrojbe koja je prva počela gasiti požar.

(2) Kada je na mjestu intervencije prva počela da intervenira dobrovoljna vatrogasna postrojba ili vatrogasna postrojba pravne osobe, akcijom rukovodi rukovoditelj akcije gašenja požara te postrojbe do dolaska profesionalne vatrogasne postrojbe, kada rukovođenje intervencijom preuzima rukovoditelj akcije gašenja požara profesionalne vatrogasne postrojbe.

(3) Ako zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe koji rukovodi akcijom gašenja požara, ocijeni da angažiranim postrojbama, sredstvima i opremom, nije u mogućnosti uspješno završiti intervenciju, angažira sve ostale neangažirane vatrogasne postrojbe sa području te općine odnosno grada.

Članak 41.

(Angažiranje dodatnih vatrogasnih snaga)

(1) Ako angažirane snage iz članka 40. ovog Zakona nisu dovoljne za izvršenje vatrogasne intervencije, zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe samostalno odlučuje o traženju pomoći vatrogasnih snaga drugih općina odnosno grada sa područja Županije preko zapovjednika tih postrojbi, o čemu će se upoznat i rukovoditelja nadležne službe civilne zaštite i vatrogastva.

(2) Ako se gašenje požara ne može efikasno izvršiti snagama i sredstvima koje se angažiraju prema stavku (1) ovog članka, rukovoditelj nadležne službe civilne zaštite i vatrogastva izvještava nadležni stožer civilne zaštite općine odnosno grada koji je ovlašten da poduzme mjere sukladno članku 42. ovog Zakona.

(3) Ako angažirane snage iz stavka (1) i (2) ovog članka nisu dovoljne za izvršenje vatrogasne intervencije, nadležni stožer civilne zaštite općine odnosno grada upoznat će ravnatelja Županijske uprave putem Operativnog centra civilne zaštite Županije, koji odlučuje o traženju pomoći snaga i sredstava drugih županija, Republike Srpske, Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, Oružanih snaga BiH ili međunarodnih snaga. U tom slučaju direktor Županijske uprave podnosi zahtjev za pomoć Federalnoj upravi za civilnu zaštitu putem Operativnog centra civilne zaštite Županije.

Članak 42.

(Ovlasti stožera civilne zaštite općine odnosno grada)

(1) U uvjetima iz članka 41. stavak (2) ovog Zakona, nadležni stožer civilne zaštite općine odnosno grada ovlašten je da poduzme slijedeće mjere:

- a) zapovjediti svim profesionalnim, dobrovoljnim i vatrogasnim postrojbama pravnih osoba, službama zaštite i spašavanja i službama zaštite od požara koje pripadaju općini odnosno

gradu učešće u gašenju požara i spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara, na području općine, grada ili Županije;

- b) zapovjediti pravnim osobama, državnim tijelima, drugima institucijama, samostalnim radnjama i građanima da stave na raspolaganje alat, prometna, tehnička i druga sredstva potrebna za gašenje požara i za spašavanje ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom, kao i njihovo učešće u gašenju požara;
- c) zapovjediti svim psiho-fizički sposobnim građanima sa područja općine, odnosno grada starijim od 18 godina da sudjeluju u obavljanju pomoćnih poslova na gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom;
- d) zapovjediti evakuaciju stanovništva i materijalnih dobara sa ugroženog područja.

(2) Vatrogasne postrojbe, pravne osobe, državna tijela, druge institucije, samostalne radnje i građani dužni su postupiti po zapovjedi nadležnog stožera civilne zaštite koja je donesena prema stavku (1) ovog članka.

Članak 43.

(Ovlasti stožera civilne zaštite Županije)

Realizaciju mjera koje naredi Županijski stožer civilne zaštite provode Zapovjednik županijskog stožera civilne zaštite ili po njegovom ovlaštenju Načelnik stožera, ravnatelj Županijske uprave, zapovjednici profesionalnih vatrogasnih postrojbi, tijela uprave i pravne osobe na koje se zapovijed odnosi a koordinaciju predviđenih aktivnosti osigurava član županijskog stožera civilne zaštite zadužen za zaštitu od požara i vatrogastvo.

Članak 44.

(Postupanje po zapovjedi tijela uprave civilne zaštite i stožera civilne zaštite)

(1) Vatrogasne postrojbe, pravne osobe, tijela uprave, druge institucije i građani dužni su postupiti po zapovjedi stožera civilne zaštite iz članka 42. ovog Zakona, u odnosu na mjere koje budu utvrđene u zapovjedi stožera civilne zaštite o njihovom angažiranju na gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara na ugroženom području.

(2) U uvjetima iz članka 41. ovog Zakona, aktivirani nadležni stožeri civilne zaštite koriste svoja ovlaštenja iz članka 42. i 43. ovog Zakona, kao i sva druga ovlaštenja koja su za stožer civilne zaštite utvrđena u Zakonu o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i funkcioniraju sve dok se ne završi vatrogasna intervencija.

(3) Zapovjednici vatrogasnih postrojbi koje su prema članku 42. ovog Zakona angažirane na gašenju požara, dužni su postupiti po zapovijedima stožera civilne zaštite, koje su donesene na temelju tih odredbi i osigurati njihovo provođenje na terenu.

Članak 45.

(Sigurnost i uspješnost gašenja požara)

Kod gašenje požara u šumama, na šumskom i poljoprivrednom zemljištu, na zaštićenim područjima i objektima i u drugim slučajevima kada je potrebno posebno stručno poznavanje tehnoloških postupaka i opasnosti u vezi sa tim postupcima (minirana i druga područja), rukovoditelj akcije gašenja požara dužan je ostvariti suradnju sa osobama koje su stručne za taj tehnološki

postupak, i tako osigurati sigurno i uspješno gašenje požara, s tim da se gašenje požara u šumama i na šumskom zemljištu vrši na način predviđen propisima o šumama.

Članak 46.

(Ovlasti i mjere radi efikasnijeg i nesmetanog gašenja požara)

(1) Radi efikasnijeg i neometanog gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom ili eksplozijom, rukovoditelj akcije gašenja požara u obavljanju vatrogasne intervencije ima slijedeća ovlaštenja:

- a)** zabraniti pristup nepozvanim osobama i promet u blizini mjesta intervencije;
- b)** pozvati policiju u cilju osiguranja mjesta događaja, te poduzimati druge potrebne mjere radi sprečavanja nastanka štetnih posljedica;
- c)** zapovjediti evakuaciju ljudi i uklanjanje materijalnih dobara iz susjednih objekata koji su ugroženi, kao i poduzeti odgovarajuće mjere za sigurnost ljudi i materijalnih dobara koja se evakuiraju;
- d)** zapovjediti prekid dovoda električne energije i plina;
- e)** zapovjediti djelomično ili potpuno rušenje objekta preko kojeg bi se požar mogao proširiti, ako se širenje požara ne može na drugi način spriječiti;
- f)** ograničiti djelomično ili potpuno dovod vode drugim potrošačima u zoni u kojoj se gasi požar ili u čitavom naselju radi osiguranja potrebne količine vode za gašenje požara;
- g)** zapovjediti korištenje vode iz obližnjeg bunara, cisterni, rezervoara i sl. koji pripadaju pravnim osobama, državnim tijelima, samostalnim radnjama i pojedincima;
- h)** zapovjediti korištenje vozila pravnih osoba, državnih tijela, samostalnih radnji i pojedinaca radi prevoženja nastradalih ljudi do najbliže zdravstvene ustanove;
- i)** nasilno otvoriti zaključani objekt ili prostoriju zahvaćenu požarom radi uspješnog gašenja požara, spašavanja ljudi i materijalnih dobara i otklanjanja drugih opasnosti za ljude i materijalna dobra;
- j)** zapovjediti osobama koje stanuju u neposrednoj blizini intervencije i osobama koje se zateknu na mjestu intervencije, da pruže pomoć u intervenciji;
- k)** druge radnje koje su u funkciji uspješne vatrogasne intervencije.

(2) Mjere iz stavka (1) ovog članka usmenim putem naređuje rukovoditelj akcije gašenja požara, s tim da je o naređenim mjerama iz točaka e),g),h), i k) stavka 1. ovog članka dužan prvog narednog radnog dana u pisanoj formi obavijestiti nadležnog inspektora za vatrogastvo ili inspektora za zaštitu od požara, koji će u roku od tri dana po prijemu navedene obavijesti, donijeti pisano rješenje o naređenim mjerama.

(3) Žalba izjavljena na rješenje nadležnog inspektora za vatrogastvo ili inspektora za zaštitu od požara iz stavka (2) izjavljuje se rukovoditelju organa čiji je inspektor donio rješenje, a ista ne odlaže izvršenje rješenja.

(4) Pravne osobe, državna tijela, druge institucije i građani dužni su postupiti po usmenoj zapovijedi rukovoditelja gašenja požara odnosno, odnosno rješenju inspektora iz stavka (2) ovog članka.

Članak 47.

(Organiziranje zaštite od požara u periodu povećane opasnosti od požara)

(1) U tijeku povećane opasnosti od požara na području općina odnosno grada u Županiji, i ako te općine odnosno grad svojim profesionalnim i dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama nisu u mogućnosti samostalno osigurati efikasnu zaštitu od požara i gašenje požara, općinski načelnici odnosno gradonačelnik, na prijedlog nadležne službe civilne zaštite i vatrogastva donijeti će plan

prijema u radni odnos sezonskih vatrogasaca sa toga područja, na određeno vrijeme do šest mjeseci, i raspoređuju ih u profesionalnu vatrogasnu postrojbu, a koji ispunjavaju uvjete iz članka 50. ovog Zakona.

(2) Plan iz stavka (1) ovog članka definira: potreban broj sezonskih vatrogasaca, način angažiranja sezonskih vatrogasaca, način osiguranja materijalno-tehničkih sredstava i opreme, vrijeme angažiranja, financijska sredstva potrebna za plaće, naknade i druge troškove vatrogasaca i druga pitanja važna za organizaciju i izvršenje zadataka iz tog plana.

(3) Na temelju utvrđenog plana općinski načelnici i gradonačelnik donose rješenja o primanju sezonskih vatrogasaca u profesionalne vatrogasne postrojbe u kojem se uređuju pitanja definirana u planu iz stavka (2) ovog članka.

(4) Angažirani sezonski vatrogasci koji nemaju položen propisani ispit za profesionalnog vatrogasca, polažu ispit sukladno s propisom iz članka 53. ovog Zakona.

(5) U uvjetima iz stavka (1) uvodi se po potrebi pripravnost za rad zapovjednicima profesionalne vatrogasne postrojbe i profesionalnim vatrogascima. Za vrijeme provedeno u pripravnosti za rad pripada do 20 % naknade od osnovne plaće za svaki sat. Evidenciju o vremenu pripravnosti vodi zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe, u skladu sa Pravilnikom o dežurstvu i pripravnosti kojeg donosi općinski načelnik/gradonačelnik na prijedlog općinske/gradske Službe za civilnu zaštitu i vatrogastvo.

Članak 48.

(Čuvanje tragova i osiguranje mjesta požara)

Rukovoditelji akcije gašenja požara iz članka 40. ovog Zakona odgovorni su za uspješno vođenje intervencije i čuvanje požarišta od ponovnog aktiviranja i dužni su sačuvati tragove i predmete koji mogu poslužiti za utvrđivanje uzroka nastanka požara i osigurati mjesto požara do dolaska inspektora zaštite od požara odnosno policije.

Članak 49.

(Suradnja vlasnika i korisnika zemljišta, zgrada i drugih objekata)

(1) Vlasnici, odnosno korisnici zemljišta, zgrada i drugih objekata dužni su prilikom gašenja požara ili izvođenja drugih intervencija, vatrogascima i drugim sudionicima u gašenju požara dozvoliti:

- a) prelazak preko njihovog zemljišta, zgrada i drugih objekata, kao i njihovo korištenje za gašenje požara;
- b) uporabu njihovih zaliha vode za gašenje požara.

(2) Izvođenje radnji iz stavka (1) ovog članka određuje se shodno odredbama članka 46. stavak 2.

III - RADNO PRAVNI STATUS VATROGASACA I NAKNADE

Poglavlje VII. - Radno pravni status vatrogasaca

Članak 50.

(Primjena pravnih propisa na radno pravni status profesionalnih vatrogasaca)

Na radne odnose profesionalnih vatrogasaca koji se nalaze na radu u profesionalnim vatrogasnim postrojbama primjenjuju se propisi o radnim odnosima koji važe za državne službenike i namještenike tijela državne službe i to:

- a) za profesionalne vatrogasce koji imaju visoku stručnu spremu, višu stručnu spremu i srednju stručnu spremu primjenjuju se odredbe važećeg Zakon o državnim službenicima i namještenicima u tijelima državne službe u Hercegbosanskoj županiji i važećeg Zakon o plaćama i naknadama korisnika proračuna Hercegbosanske županije te podzakonski i provedbeni propisi vezani za ove Zakone
- b) odredbe ovog Zakona i provedbeni i podzakonski propisi vezani za isti

Članak 51.

(Uvjeti za zasnivanje radnog odnosa profesionalnog vatrogasca)

(1) Osoba koja se prima na radno mjesto profesionalnog vatrogasca, osim općih uvjeta propisanih važećim Zakonom o državnim službenicima i namještenicima u tijelima državne službe u Hercegbosanskoj županiji za zasnivanje radnog odnosa, mora ispunjavati i sljedeće posebne uvjete:

a) imati najmanje III. stupanj školske spreme iz oblasti zaštite od požara, sigurnosti, društvenih, prirodnih ili tehničkih struka (vatrogasne, građevinske, metalske, kemijske, elektrotehničke, šumarske, arhitektonske, geodetske, prometne, strojarske, tehnološke, agronomske, zaštite na radu i druge srodne struke povezane s predmetnom oblašću) ili završena gimnazija;

b) biti tjelesno, psihofizički i zdravstveno sposoban za obavljanje vatrogasne djelatnosti, što se dokazuje potvrdom ovlaštene zdravstvene ustanove;

c) osoba ne smije biti starija od 35 godina pri prvom zasnivanju radnog odnosa profesionalnog vatrogasca.

(2) Psihofizičku i zdravstvenu sposobnost za vršenje poslova vatrogasca utvrđuje nadležna zdravstvena ustanova prema važećim propisima.

(3) Primljeni kandidat koji nema položen ispit za profesionalnog vatrogasca, obavezan je taj ispit položiti na način i u roku propisan ovim Zakonom.

Članak 52.

(Stručno osposobljavanje i usavršavanje profesionalnih vatrogasaca)

(1) Svi profesionalni vatrogasci uposleni u profesionalnim vatrogasnim postrojbama općina i grada podliježu obvezi stalnog stručnog osposobljavanja i usavršavanja koje organiziraju i provode Županijska uprava i nadležne službe civilne zaštite i vatrogastva.

(2) Stručno osposobljavanje i usavršavanje profesionalnih vatrogasaca provodi se putem obuke, seminara, savjetovanja, vježbi, tečajeva ili drugih oblika koji se organiziraju i provode sukladno planu i programu koji donosi Županijska uprava, a koji realiziraju zapovjednici profesionalnih vatrogasnih postrojbi općina odnosno grada. Profesionalni vatrogasci se mogu uputiti na stručnu obuku i osposobljavanje koje organiziraju i druge institucije kada se radi o pitanjima iz oblasti vatrogastva.

(3) Profesionalne vatrogasne postrojbe iz stavka (1) ovog članka dužne su da u okviru svoje redovne djelatnosti organiziraju i stalno provode stručno osposobljavanje, uvježbavanje i kondicijsku pripremu, radi održavanja i usavršavanja njihove spremnosti za vršenje operativnih poslova gašenja požara i pružanja pomoći i spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom, eksplozijom ili u drugim akcidentnim situacijama.

(4) Plan, program i način realiziranja obuke iz stavka (2) ovog članka, kao i sadržaj i način polaganja ispita donosi Županijska uprava.

(5) Provjera stručne i kondicijske spremnosti profesionalnih vatrogasaca provodi se najmanje jednom godišnje, shodno odredbama akta koji donosi Županijska uprava, a izvješće o realizaciji iste dostavlja se Županijskoj upravi.

(6) Sredstva za troškove stručnog osposobljavanja i usavršavanja iz stavka (2), (3) i (4) ovog članka, osiguravaju zajednički Federalna i Županijska uprava.

(7) Školovanje osoba za prekvalifikaciju-dokvalifikaciju za zanimanje vatrogasac tehničar-vatrogasac može se obavljati samo u obrazovnim ustanovama, dok se praktični dio obuke obavlja u profesionalnim vatrogasnim postrojbama na teritoriji Hercegbosanske županije, koje ispunjavaju tehničke i kadrovske uvjete propisane ovim Zakonom i drugim propisima.

(8) Program za prekvalifikaciju-dokvalifikaciju za zanimanje vatrogasac tehničar-vatrogasac donosi Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa HBŽ uz mišljenje Županijske uprave.

(9) Ovlaštenje za školovanje iz stavka (7) ovog članka daje Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegbosanske županije, uz suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova Hercegbosanske županije i Županijske uprave.

(10) Tehničke uvjete koje mora zadovoljiti obrazovna ustanova i profesionalna vatrogasna postrojba za obavljanje školovanja iz stavka (7) propisuje Ministarstvo unutarnjih poslova Hercegbosanske županije.

Članak 53.

(Ispit iz oblasti vatrogastva)

(1) Ispit iz oblasti vatrogastva polažu:

- a) profesionalni vatrogasci, vatrogasci vježbenici i sezonski vatrogasci polažu stručni ispit za profesionalnog vatrogasca;
- b) zapovjednici profesionalne vatrogasne postrojbe, njihovi zamjenici i zapovjednici koji rukovode postrojbom za vrijeme gašenja požara polažu stručni ispit za rukovoditelja akcije gašenja požara.

(2) Ispit iz stavka (1) ovog članka polaže se u sljedećim rokovima:

- a) profesionalni vatrogasci polažu ispit za profesionalnog vatrogasca u roku od šest mjeseci od dana prijema u radni odnos;
- b) vatrogasci vježbenici i sezonski vatrogasci polažu ispit za profesionalnog vatrogasca nakon šest (6) mjeseci po isteku vježbeničkog odnosno sezonskog staža;
- c) osobe iz stavka (1) točka b) ispit za rukovoditelja akcije gašenja požara polažu prije postavljenja na to radno mjesto, a najkasnije u roku od tri mjeseca od dana postavljenja, s tim da zapovjednici koji rukovode postrojbom za vrijeme gašenja požara ispit polažu nakon pet godina od položenog ispita za profesionalnog vatrogasca.

(3) Način polaganja i druga pitanja koja se odnose na polaganje ispita iz oblasti vatrogastva za osobe iz stavka (1) ovog članka, propisuje se u Uredbi o sadržaju, uvjetima, načinu i programu polaganja ispita u oblasti vatrogastva koju donosi Vlada Županije na prijedlog Županijske uprave.

(4) Ispit za profesionalnog vatrogasca se polaže pred povjerenstvom koje imenuje ravnatelj Županijske uprave.

(5) Ispit za rukovoditelja akcije gašenja požara polaže se pred povjerenstvom koga imenuje ravnatelj Federalne uprave civilne zaštite.

(6) U povjerenstvo iz stavka (4) se imenuju zapovjednici vatrogasnih postrojbi i druge osobe koje su stručne za materiju koja čini sadržaj tih ispita, što se bliže utvrđuje u propisu iz stavka (3) ovog članka.

(7) Troškove ispita snosi nadležno tijelo službe civilne zaštite i vatrogastva koja upućuje vatrogasce i zapovjednike postrojbi na polaganje stručnog ispita.

(8) Stručni ispit položen pred povjerenstvom iz stavka (3) ovog članka važi za sve profesionalne vatrogasne postrojbe utemeljene na području Federacije Bosne i Hercegovine.

Članak 54.

(Stručno osposobljavanje i usavršavanje dobrovoljnih vatrogasaca)

(1) Pripadnici dobrovoljne vatrogasne postrojbe utemeljene u dobrovoljnom vatrogasnom društvu, pripadnici vatrogasne postrojbe utemeljene u pravnoj osobi, portiri, zaštitari i recepcionari u pravnim osobama, državnim tijelima i drugim institucijama podliježu obvezi stručnog usavršavanja i osposobljavanja i polaganja stručnog ispita, iz oblasti vatrogasne djelatnosti, za stjecanje zvanja dobrovoljni vatrogasac.

(2) Obuka, osposobljavanje i način polaganja ispita iz stavka (1) ovog članka, bliže se definira u Programu obuke i osposobljavanja za stjecanje zvanja dobrovoljni vatrogasac, kao i sadržaj i način polaganja stručnog ispita za dobrovoljne vatrogasce, koji propisuje Županijska uprava.

(3) Osobe iz stavka (1) ovog članka, obuku i osposobljavanje prema programu iz stavka (2) ovog članka, prolaze u profesionalnoj vatrogasnoj postrojbi.

Članak 55.

(Vatrogasac vježbenik)

(1) Općine i grad koje imaju profesionalnu vatrogasnu postrojbu, dužne su primati vatrogasce vježbenike, na vježbenički staž na period od šest mjeseci.

(2) Vatrogasac vježbenik mora ispunjavati uvjete iz članka 51. ovog Zakona, i da nije stariji od 30 godina života.

(3) Osoba primljena u radni odnos kao vježbenik polaže ispit za profesionalnog vatrogasca, sukladno s propisom iz članka 53. ovog Zakona.

Članak 56.

(Provjere zdravstvene i psihofizičke sposobnosti)

(1) Zapovjednici profesionalnih vatrogasnih postrojbi i profesionalni vatrogasci podliježu obvezi provjere zdravstvene i psihofizičke sposobnosti jednom u dvije godine, s tim da se izuzetno u opravdanim slučajevima provjera sposobnosti može izvršiti i u kraćem roku, po preporuci nadležne zdravstvene ustanove za taj slučaj.

(2) Provjeru zdravstvene i psihofizičke sposobnosti zapovjednika vatrogasnih postrojbi, profesionalnih vatrogasaca i vatrogasaca u vatrogasnim postrojbama pravne osobe utvrđuje nadležna zdravstvena ustanova prema važećim propisima.

Članak 57.

(Raspoređivanje profesionalnog vatrogasca u slučaju umanjene radne sposobnosti)

(1) Ako se provjerom zdravstvenog i psihofizičkog stanja, utvrdi da zapovjednik vatrogasne postrojbe ili profesionalni vatrogasac nije sposoban za obavljanje tog posla, raspoređuje se na drugo radno mjesto koje odgovara njegovim preostalim radnim sposobnostima u okviru vatrogasne postrojbe, odnosno službe civilne zaštite i vatrogastva, a u slučaju da se ne može rasporediti na neko drugo odgovarajuće radno mjesto, onda se proglašava prekobrojnim.

(2) U uvjetima iz stavka (1) ovog članka, radno-pravni status zapovjednika profesionalne vatrogasne postrojbe odnosno profesionalnog vatrogasca koji ima visoku stručnu spremu, višu stručnu spremu ili srednju stručnu spremu a koji se proglašava prekobrojnim rješava se po odredbama važećeg Zakona o državnim službenicima i namještenicima u tijelima državne službe u Hercegbosanskoj županiji, a koje se odnose na prekobrojnost državnih službenika i namještenika.

Članak 58.

(Stož osiguranja)

(1) Zapovjedniku profesionalne vatrogasne postrojbe i profesionalnom vatrogascu, koji vrše operativne poslove vatrogastva, staž osiguranja računa se u uvećanom trajanju od 15 mjeseci za 12 mjeseci efektivno provedenih na tim poslovima. Poslovi na kojima se priznaje uvećani staž i način uplate doprinosa za taj staž, uređuje se propisom Vlade Federacije BiH.

(2) Poslovi iz stavka (1) ovog članka na kojima se priznaje uvećani staž i način uplate doprinosa za taj staž, uređuje se Odlukom o utvrđivanju radnih mjesta u profesionalnoj vatrogasnoj postrojbi na kojima se staž osiguranja računa u uvećanom trajanju i načinom uplate doprinosa za staž osiguranja u uvećanom trajanju.

(3) Osobe iz stavka (1) ovog članka imaju kolektivno osiguranje od posljedica nesretnog slučaja za vrijeme obavljanja službenih poslova ili u svezi sa službenih poslova.

Članak 59.

(Plaće i naknade)

(1) Zbog posebnih uvjeta rada, težine i prirode posla, te odgovornosti koje proizlaze iz obavljanja poslova vatrogastva iz članka 16. ovog Zakona, visina sredstava za plaće utvrđuje se na sljedeći način:

- a) za zapovjednika profesionalne vatrogasne postrojbe, njegove zamjenike te profesionalne vatrogasce u profesionalnim vatrogasnim postrojbama — plaća se određuje kao za državne službenike i namještenike, uvećana do 30% osnovne plaće;
- b) za ostale uposlenike tijela uprave civilne zaštite i vatrogastva Županije, općina i grada, koji obavljaju operativne poslove, kao i za inspektore iz članka 82. stavka (1) ovog Zakona plaća se također određuje kao za državne službenike i namještenike, uvećana do 20% osnovne plaće.

(2) Radna mjesta iz stavka 1) ovog članka za koja pripada uvećanje plaće utvrđuju se u pravilniku o plaćama i naknadama tijela uprave civilne zaštite Županije, općine i grada, a prema radnim mjestima koja su za profesionalnu vatrogasnu postrojbu utvrđena u pravilniku o unutarnjoj organizaciji tih tijela.

Članak 60.

(Pravo profesionalnih vatrogasaca na jednokratnu novčanu pomoć)

(1) Profesionalni vatrogasac koji u sastavu profesionalne vatrogasne postrojbe ili po naredbi nadležnog zapovjednika vatrogasne postrojbe ili stožera civilne zaštite, sudjeluje u vršenju vatrogasne djelatnosti, obuci, stručnom osposobljavanju ili vježbi, bez svoje krivice zadobije povredu ili oboli, te zbog toga kod njega nastupi tjelesno oštećenje od najmanje 20%, ima pravo na jednokratnu novčanu pomoć čija se visina utvrđuje prema stupnju tjelesnog oštećenja.

(2) Ako profesionalni vatrogasac, u uvjetima iz stavka (1) ovog članka, izgubi život, pravo na jednokratnu novčanu pomoć pripada njegovoj obitelji i biti će sahranjen o trošku tijela uprave civilne zaštite i vatrogastva u kojem se nalazi u radnom odnosu, u mjestu koje odredi njegova obitelj.

(3) Jednokratna novčana pomoć ostvaruje se po postupku i u visini koji je utvrđen u propisu koji donosi Županijska Vlada za jednokratnu novčanu pomoć pripadnika civilne zaštite koji je donesen na temelju zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

Članak 61.

(Pravo dobrovoljnih vatrogasaca i vatrogasaca pravnih osoba na jednokratnu novčanu pomoć)

(1) Prava utvrđena u članku 60. ovog Zakona, pod istim uvjetima pripadaju i vatrogascu dobrovoljne vatrogasne postrojbe iz vatrogasnog društva (u daljem tekstu: dobrovoljni vatrogasac), i vatrogascu iz vatrogasne postrojbe pravne osobe kada po naredbi nadležnog tijela uprave civilne zaštite i vatrogastva, stožera civilne zaštite ili drugog nadležnog tijela, sudjeluje u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, kao i u slučaju kada sudjeluje na obuci, stručnom osposobljavanju, ili vježbi koje za dobrovoljne vatrogasne postrojbe odnosno vatrogasne postrojbe pravne osobe organiziraju tijela uprave civilne zaštite i vatrogastva ili druga nadležna tijela vlasti.

(2) Ako dobrovoljni vatrogasac ili vatrogasac iz vatrogasne postrojbe pravne osobe za vrijeme vršenja zadatka iz stavka (1) ovog članka, bude povrijeđen, oboli ili izgubi život, ima prava utvrđena u članku 64. ovog Zakona.

Članak 62.

(Pravo dobrovoljnih vatrogasaca na novčanu naknadu u slučajevima intervencije i obuke)

(1) Dobrovoljni vatrogasac koji se nalazi u radnom odnosu u pravnoj osobi, tijelu uprave ili drugoj instituciji, kada po naredbi nadležne uprave civilne zaštite i vatrogastva, stožera civilne zaštite ili drugog nadležnog tijela, sudjeluje u vatrogasnoj intervenciji za vrijeme radnog vremena, ima pravo na novčanu naknadu koja se ostvaruje na način utvrđen u članku 65. ovog Zakona

(2) Dobrovoljni vatrogasac koji nije u radnom odnosu, kada sudjeluje u vatrogasnim intervencijama, obuci, stručnom osposobljavanju ili vježbi, ima pravo na novčanu naknadu u visini prosječne neto plaće u Županiji prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, koja se određuje razmjerno vremenu koje je vatrogasac proveo u vatrogasnoj intervenciji, odnosno osposobljavanju, obuci ili vježbi.

(3) Ovu naknadu isplaćuje tijelo uprave civilne zaštite i vatrogastva koje je naredilo učešće dobrovoljnog vatrogasca u vatrogasnoj intervenciji, na provođenju stručnog osposobljavanja, obuci ili vježbi, odnosno čiji je stožer civilne zaštite naredio to učešće.

(4) Pravna osoba, tijelo uprave ili druga institucija u kojima se dobrovoljni vatrogasac nalazi u radnom odnosu dužni su omogućiti tom vatrogascu odsustvovanje sa posla kada je pozvan na vršenje poslova vatrogastva iz stavka (1) ovog članka.

Poglavlje VIII - Prava građana za vrijeme učešća u vatrogasnoj intervenciji

Članak 63.

(Prava građana za vrijeme sudjelovanja u vatrogasnoj intervenciji)

(1) Građani koji po naredbi nadležnog stožera civilne zaštite ili drugog nadležnog tijela sudjeluju u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, pa bez svoje krivice zadobiju povredu ili obole, te zbog toga kod njih nastupi tjelesno oštećenje od najmanje 20% imaju pravo na jednokratnu novčanu pomoć koja se ostvaruje na način i pod uvjetima koji su utvrđeni u članku 60. ovog Zakona.

(2) U uvjetima iz stavka (1) ovog članka, građani imaju pravo na troškove prijevoza, smještaja i ishranu u tijeku vršenja tih poslova.

(3) Smještaj i ishrana osiguravaju se pod uvjetima ako sudjelovanje u gašenju požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara traje neprekidno duže od osam sati.

(4) Građani imaju pravo na naknadu za svoju uništenu ili oštećenu odjeću i obuću koja nastane u tijeku sudjelovanja u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara koja se određuje razmjerno vrijednosti uništene ili oštećene odjeće i obuće prema mjesnim prilikama koju utvrđuje povjerenstvo koga formira tijelo uprave civilne zaštite i vatrogastva iz stavka ovog članka.

(5) Sredstva za naknade iz ovog članka osiguravaju se u proračunu Županije, općina i grada, koje obračunava i isplaćuje tijelo uprave civilne zaštite i vatrogastva čiji je stožer civilne zaštite zapovjedio učešće građana u gašenju požara i spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara.

Članak 64.

(Prava građana u slučajevima povrjeđivanja, bolesti, invalidnosti i smrti kao neposrednih posljedica vršenja zadataka na gašenju vatre)

(1) Kada po zapovjedi nadležnog stožera civilne zaštite ili drugog nadležnog tijela građani sudjeluju u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, pa budu povrijeđeni ili nastupi bolest ili invalidnost, kao neposredna posljedica vršenja zadataka na gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, imaju po tom temelju prava iz mirovinskog, invalidskog i zdravstvenog osiguranja kao za slučaj povrede na radu.

(2) Članovi obitelji građana koji su u uvjetima iz stavka (1) ovog članka izgubili život, imaju prava iz mirovinskog, invalidskog i zdravstvenog osiguranja kao da su izgubili život za slučaj povrede na radu. U ovom slučaju obitelji pripada i pravo na troškove sahrane.

(3) Prava iz stavka (1) i (2) ovog članka, ostvaruju se na način i pod uvjetima koji su utvrđeni u zakonu i drugim propisima o mirovinskom, invalidskom i zdravstvenom osiguranju na temelju ozljede na radu.

(4) Troškove sahrane iz stavka (2) ovog članka isplaćuje tijelo uprave civilne zaštite čiji je stožer civilne zaštite ili drugo nadležno tijelo naredilo učešće građana u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom.

Članak 65.

(Naknade osobama u radnom odnosu za sudjelovanje u vatrogasnoj intervenciji)

(1) Osobe u radnom odnosu koje po zapovijedi nadležnog stožera civilne zaštite ili drugog nadležnog tijela, sudjeluju u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom, imaju pravo na novčanu naknadu koju obračunava i isplaćuje pravna osoba, tijelo uprave ili druga institucija kod koje se ta osoba nalazi u radnom odnosu.

(2) Naknada se obračunava u visini njegove prosječne mjesečne plaće utvrđene u prethodnom mjesecu prije učešća u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara razmjerno vremenu provedenom na vršenju tih poslova.

(3) Vrijeme provedeno na gašenju požara iz stavka (1) ovog članka, računa se u radni staž a doprinos za mirovinsko, invalidsko i zdravstveno osiguranje plaća pravna osoba, državno tijelo ili druga institucija kod koje se ta osoba nalazi u radnom odnosu.

(4) Pravna osoba, državno tijelo ili druga institucija koja je izvršila isplatu naknade iz stavka (1) ovog članka, ima pravo podnijeti zahtjev za nadoknadu isplaćene naknade.

(5) Zahtjev iz stavka (4) ovog članka se podnosi tijelu uprave civilne zaštite čiji je stožer civilne zaštite naredio učešće tih osoba na gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom.

Članak 66.

(Naknade nezaposlenih i drugih osoba za sudjelovanje u vatrogasnoj intervenciji)

(1) Osobe koje samostalno obavljaju neku djelatnost i koje po zapovijedi nadležnog stožera civilne zaštite ili drugog nadležnog tijela, sudjeluju u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, imaju pravo na novčanu naknadu ako je sudjelovanje trajalo najmanje osam ili više sati.

(2) Tu naknadu na zahtjev te osobe isplaćuje tijelo uprave civilne zaštite i vatrogastva čiji je stožer civilne zaštite naredio sudjelovanje tih osoba u gašenju požara, s tim da te osobe same vrše uplatu doprinosa za mirovinsko, invalidsko i zdravstveno osiguranje iz osobnih sredstava.

(3) Novčana naknada iz stavka (1) ovog članka obračunava se u visini prosječne dnevne zarade koja se dobije od prosječne mjesečne neto plaće u Federaciji BiH prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, o čemu se donosi rješenje.

(4) U uvjetima iz stavka (1) ovog članka, novčana naknada pripada i neuposlenoj osobi, koju ostvaruje na način predviđen u odredbama stavka (1) i (2) ovog članka.

Članak 67.

(Naknade štete za oštećena ili uništena materijalna sredstva korištena u akciji gašenja požara)

(1) Građani, pravne osobe, tijela uprave i druge institucije koji su po zapovijedi nadležnog stožera civilne zaštite, za vrijeme vatrogasne intervencije iz članka 41., 42. i 43. ovog Zakona, za potrebe gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, dali alat, prijevozna, tehnička i druga sredstva, imaju pravo na naknadu štete koja nastane oštećenjem ili uništenjem tih sredstava tijekom korištenja u akcijama gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.

(2) Naknadu štete na zahtjev građana, pravne osobe, tijela uprave ili druge institucije obračunava i isplaćuje tijelo uprave civilne zaštite i vatrogastva čiji je stožer civilne zaštite zapovjedio predaju sredstava iz stavka (1) ovog članka.

(3) Naknada se isplaćuje u visini stvarne štete prema mjesnim prilikama koju utvrđuje povjerenstvo koga formira tijelo uprave civilne zaštite i vatrogastva čiji je stožer zapovjedio predaju sredstava iz stavka (1) ovog članka.

Članak 68.

(Naknade štete i troškova vatrogasnih postrojbi nastalih učešćem u gašenju požara na području druge općine, grada, županije)

(1) Kada je profesionalna vatrogasna postrojba općine odnosno grada, dobrovoljna vatrogasna postrojba ili vatrogasna postrojba pravne osobe, po zapovjedi nadležnog stožera civilne zaštite, sudjelovala u gašenju požara na području druge županije, općine ili grada, ima pravo na naknadu:

- a) za oštećenu ili uništenu opremu, tehnička i druga sredstva korištena u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom;
- b) za sredstva utrošena za gašenje požara (gorivo, dnevnice i druge troškove).

(2) Naknadu za štete i troškove iz stavka (1) ovog članka, utvrđuje povjerenstvo koje se formira prema članku 67. stavak (3) ovog Zakona, a određuje se u visini stvarne štete, odnosno u visini učinjenih troškova prema mjesnim prilikama, a realizira se na način propisan u stavku (3), (4) i (5) ovog članka.

(3) Naknade i troškove iz stavka (1) ovog članka snosi Županija, općina ili grad, koji su tražili pomoć u gašenju požara na njihovom području, a isplaćuje se u roku od 30 dana od završene vatrogasne intervencije.

(4) Županija, općina ili grad koji su isplatili naknadu troškova iz stavka (1) ovog članka imaju pravo na nadoknadu tih troškova i štete koju ostvaruju od pravnih osoba, državnih tijela drugih institucija i građana za koje se pravosnažnom odlukom utvrdi da su namjerno prouzrokovali taj požar. Sudski postupak protiv pravnih osoba, tijela i institucija iz ovog stavka pokreće se tužbom koju podnosi tijelo uprave civilne zaštite županije, općine odnosno grada na čijem je području vršena vatrogasna intervencija, odnosno gdje je gašen požar.

(5) Pravna osoba ili druga institucija dužni su nadoknaditi štetu i troškove iz stavka (1) ovog članka koje je imala profesionalna vatrogasna postrojba Županije, općine ili grada za vrijeme njihovog angažiranja na gašenju požara na objektima i materijalnim dobrima pravne osobe, odnosno druge institucije. Ta naknada i troškovi se ostvaruju na zahtjev tijela uprave civilne zaštite i vatrogastva Županije, općine ili grada čije su vatrogasne postrojbe sudjelovale u gašenju požara, a ostvaruje se temeljem stavka (2) ovog članka.

Članak 69.

(Naknada štete pravnim osobama, državnim tijelima, institucijama i građanima nastale na materijalnim dobrima korištenim u gašenju požara)

(1) Pravnim osobama, državnim tijelima, drugim institucijama i građanima pripada naknada štete koja nastane na njihovim materijalnim dobrima koja se koriste u gašenju požara temeljem zapovijedi koje se donose temeljem Članka 46. stavak (1) točke e), g), h), i) i k) ovog Zakona i članka 49. ovog Zakona.

(2) Šteta koja nastane prema stavku (1) ovog članka, nadoknađuje se u visini stvarne štete prema mjesnim prilikama koju utvrđuje povjerenstvo koje se formira prema članku 67. stavak (3) ovog Zakona.

(3) Naknadu štete iz stavka (2) ovog članka plaća Županija, općina ili grad na čijem je području gašen požar, a nadoknada isplaćene naknade vrši se na način predviđen u članku 68. ovog Zakona.

(4) Pravo na naknadu štete iz stavka (1) ovog članka nemaju građani, pravne osobe, državna tijela i druge institucije, ako je korištenje materijalnih dobara vršeno radi gašenja požara na njihovim objektima i materijalnim dobrima.

Članak 70.

(Naknada štete vlasnicima ili korisnicima materijalnih dobara korištenih u gašenju požara)

(1) Vlasnici odnosno korisnici materijalnih dobara imaju pravo na naknadu štete koja nastane na njihovim materijalnim dobrima koja su korištena prilikom izvođenja vatrogasne intervencije prema članku 49. ovog Zakona.

(2) Stvarnu štetu prema mjesnim prilikama plaća Županija, općina ili grad čiji je rukovoditelj akcije gašenja požara zapovjedio korištenje tih sredstava, a obračun i isplatu štete vrši tijelo uprave civilne zaštite i vatrogastva kome pripada taj rukovoditelj akcije, koju utvrdi povjerenstvo koja se formira prema članku 67. stavak (3) ovog Zakona.

Članak 71.

(Način procjene štete)

Procjena štete na materijalnim dobrima i drugoj imovini pravnih osoba, tijela uprave, drugih institucija i građana koja nastane od požara i eksplozija vrši se prema važećoj Uredbi o jedinstvenoj metodologiji za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća.

IV - FINANCIRANJE VATROGASTVA

Članak 72.

(Financiranje vatrogastva)

Vatrogasna djelatnost predviđena ovim zakonom financira se iz:

- a) Proračuna Županije u visini od 0,3% do 0,5% od ukupnih prihoda proračuna za obveze utvrđene u članku 73. ovog Zakona za tekuću godinu;
- b) Proračuna općina odnosno grada za obveze utvrđene u članku 74. ovog Zakona za tekuću godinu;
- c) sredstava pravnih osoba i vatrogasnih društava;
- d) premija osiguranja;
- e) dragovoljnih priloga ili poklona pravnih i fizičkih osoba;
- f) međunarodne pomoći;
- g) drugih namjenskih izvora utvrđenih ovim i drugim zakonima.

Članak 73.

(1) Županija financira:

- a) vršenje poslova zaštite od požara i vatrogastva koja su u nadležnosti Županije i Županijske uprave;
- b) pružanje materijalne pomoći profesionalnim vatrogasnim postrojbama općina i grada na području Županije;
- c) istraživačke i razvojne projekte od značaja za zaštitu od požara i vatrogastvo;

- d) organiziranje, provođenje stručne obuke i osposobljavanje vatrogasaca i drugih osoba za obavljanje vatrogasne djelatnosti;
- e) pružanje pomoći dobrovoljnim vatrogasnim društvima i dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama tih društava sa područja Županije, za obavljanje poslova iz njihove nadležnosti od značaja za zaštitu od požara i vatrogastvo;
- f) naknade plaća i druge naknade predviđene ovim zakonom za građane i osobe u radnom odnosu za njihovo učešće u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, kao i naknade za korištenje njihovih prijevoznih i materijalno tehničkih sredstava i opreme koja se koriste u gašenju požara po zapovijedi Županijskog stožera civilne zaštite;
- g) druge potrebe u oblasti zaštite od požara i vatrogasne djelatnosti iz nadležnosti Županije.

(2) Financijska sredstva za financiranje zadataka iz stavka (1) ovog članka, planiraju se i osiguravaju u Proračunu Županije na prijedlog Županijske uprave.

Članak 74.

(Financiranje iz proračuna općina, grada)

(1) Općina odnosno grad financira:

- a) vršenje poslova zaštite od požara i vatrogastva koja su u nadležnosti općine, grada i službe civilne zaštite i vatrogastva;
- b) utemeljenje, organiziranje i materijalno opremanje profesionalne vatrogasne postrojbe općine odnosno grada i stručnu obuku i osposobljavanje profesionalnih vatrogasaca;
- c) pružanje pomoći dobrovoljnim vatrogasnim društvima i dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama tih udruga za obavljanje poslova iz njihove nadležnosti od značaja za zaštitu od požara i vatrogastvo;
- d) naknade plaća i druge naknade predviđene ovim zakonom za građane i osobe u radnom odnosu za njihovo učešće u gašenju požara, kao i naknade za korištenje njihovih prijevoznih, tehničkih i drugih sredstava i opreme koja se koriste u gašenju požara po zapovijedi općinskog odnosno gradskog stožera civilne zaštite;
- e) druge potrebe iz oblasti zaštite od požara i vatrogasne djelatnosti iz nadležnosti općine, odnosno grada.

(2) Financijska sredstva za financiranje zadataka iz stavka (1) ovog članka, planiraju se i osiguravaju u proračunu općine odnosno grada na prijedlog službe civilne zaštite i vatrogastva.

Članak 75.

(Financiranje iz premije osiguranja)

(1) Društva za osiguranje i druge pravne osobe, koja se bave osiguranjem imovine pravnih i fizičkih osoba, dužna su izdvajati financijska sredstva za zaštitu od požara i vatrogastvo iz premije osiguranja imovine od požara i prirodnih sila u iznosu od 6%, a 1% sredstava od naplaćene funkcionalne premije osiguranja, koja se odnose na osiguranje motornih vozila.

(2) Sredstva iz stavka (1) ovog članka, uplaćuju se na račun proračuna (riznice) Županije, a vode se na posebnom jedinstvenom transakcijskom računu proračuna Federacije, Županije, općine i grada. Ta sredstva se raspodjeljuju tako što 10 % pripada Federaciji, 20 % Županiji od čega 4% za dobrovoljne vatrogasne postrojbe formirane u dobrovoljnim vatrogasnim društvima na nivou Županije i 70 % općini odnosno gradu od čega 6% za dobrovoljne vatrogasne postrojbe formirane u dobrovoljnim vatrogasnim društvima u općini odnosno gradu, u kojoj su ta sredstva ostvarena.

(3) Sredstva na transakcijskom računu iz stavka (2) ovog članka, koja nisu utrošena akumuliraju se sa sredstvima koja se prikupljaju u tijeku naredne godine.

(4) Sredstva iz stavka (2) ovog članka, mogu se koristiti samo za nabavku i održavanje vatrogasne opreme, materijalno tehničkih sredstava za vatrogasne postrojbe, stručno obučavanje i osposobljavanje vatrogasaca, udruživanje sredstava sa drugim nivoima vlasti za kupovinu materijalno-tehničkih sredstava i opreme za potrebe zaštite od požara i vatrogastva.

(5) Uvjete, prioritete i način korištenja sredstava iz stavka (2) ovoga članka, utvrđuje:

- a) za sredstva Županije-Vlada županije na prijedlog Županijske uprave;
- b) za sredstva općina odnosno grada, načelnik odnosno gradonačelnik na prijedlog službe za civilnu zaštitu općine odnosno grada.

(6) Kontrolu obračunavanja uplate, te raspodjelu sredstava za potrebe zaštite od požara i vatrogastva iz stavka (1) ovog članka, vrše mjerodavna tijela i službe Ministarstva financija Županije.

Članak 76.

(Financiranje iz drugih izvora)

(1) Općina i grad sukladno članku 74. točka (e) ovog Zakona, a u svezi s člankom 8. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH, može donijeti odluku o naknadama odnosno pristojbama za zaštitu od požara i vatrogastvo.

(2) Obveznike, visinu naknade odnosno pristojbe i način prikupljanja, iz stavka (1) ovog članka, kao i druga pitanja utvrđuju se posebnom odlukom općinskog odnosno gradskog vijeća.

(3) Pravne osobe koje formiraju vlastitu profesionalnu vatrogasnu postrojbu isključuju se od obveze plaćanja naknade iz stavka (1) ovog članka.

(4) Sredstva iz stavka (1) ovog članka mogu se koristiti isključivo za namjene iz članka 75. stavak (4) ovog Zakona.

Članak 77.

(Financiranje dobrovoljnih vatrogasnih društava)

Dobrovoljna vatrogasna društva financiraju se iz sredstava koja osiguravaju utemeljitelji društava, donacija i drugih vrsta pomoći fizičkih i pravnih osoba, kao i sredstava koja se za njihove aktivnosti osiguraju u budžetu Županije, općine i grada.

Članak 78.

(Financiranje vatrogasnih saveza)

Vatrogasni savezi financiraju se članarinom svojih članova, donacijama i drugim vrstama pomoći pravnih i fizičkih osoba, kao i sredstvima koja se za aktivnosti saveza osiguraju u budžetu općine i grada.

Članak 79.

(Financiranje vatrogasnih postrojbi pravnih osoba)

Vatrogasne postrojbe koje utemeljuju pravne osobe za svoje potrebe financiraju se iz sredstava koja osigurava pravna osoba u okviru sredstava za ostvarivanje svoje redovne djelatnosti.

V - UPRAVNI NADZOR NAD PROVOĐENJEM OVOG ZAKONA

Članak 80.

(Nadležnost za vršenje upravnog nadzora)

(1) Nadzor nad primjenom ovog Zakona i podzakonskih propisa donesenih na temelju njega, u pitanjima koja su u nadležnosti Županije vrše:

- a) Županijska uprava za pitanja koja su stavljena u njenu nadležnost;
- b) Ministarstvo financija Županije u odnosu na uplatu sredstava iz članka 76. ovog Zakona te u drugim slučajevima koji su propisani ovim zakonom a koji se odnose na financiranje;
- c) druga županijska ministarstva u odnosu na pitanja u kojima su oni, temeljem ovog Zakona, donijeli odgovarajuće podzakonske propise ili tehničke standarde u oblasti zaštite od požara.

(2) Nadzor iz stavka (1) ovog članka se ostvaruje u pravnim osobama, županijskim tijelima uprave, općinskim i gradskim službama civilne zaštite i vatrogastva.

(3) Nadzor obuhvata uvid i kontrolu zadataka i aktivnosti koje se odnose na pregled akata i dokumentacije iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva, pružanje stručne pomoći, provođenja vatrogasne djelatnosti, poduzimanje odgovarajućih mjera na pravilnom postupanju u primjeni ovog Zakona i rješavanje u prvostupanjskom upravnom postupku u slučajevima predviđenim ovim Zakonom.

(4) Pravne osobe, državna tijela i druge institucije dužne su dostaviti tražene podatke i dokumentaciju koju zatraži Županijska uprava.

Članak 81.

(Predmet upravnog nadzora)

Upravni nadzor iz članka 80. ovog Zakona, odnosi se na nadzor nad zakonitošću poduzetih aktivnosti i mjera u oblasti poslova vatrogasne djelatnosti, prema ovom Zakonu.

VI - INSPEKCIJA ZA VATROGASTVO

Poglavlje VIII- Inspeksijski nadzor iz nadležnosti Županijske uprave iz oblasti vatrogastva

Članak 82.

(1) Županijski inspektori za vatrogastvo iz Županijske uprave (u daljem tekstu inspektori za vatrogastvo), u okviru svoje nadležnosti, vrše inspeksijski nadzor u skladu sa ovim Zakonom i pravilima tehničke struke, u općinama i gradu i svim pravnim osobama od značaja za Županiju, općinu i grad, a koja su utvrđena u odredbama stavka (2) ovog članka.

(2) U oblasti vatrogastva inspeksijski nadzor se vrši sukladno ovom zakonu i propisima donesenim temeljem ovog Zakona, koji se odnosi na:

- a) nadzor nad provođenjem onih mjera koje su od značaja za efikasno izvršenje vatrogasne intervencije;
- b) osobne i materijalne formacije vatrogasnih postrojbi općina i grada, popunjenost tih postrojbi vatrogascima koji ispunjavaju propisane uvjete, pravilnost čuvanja tehničkih sredstava i vatrogasne opreme, njeno održavanje u ispravnom stanju, provođenje obuke, stručno osposobljavanje i usavršavanje vatrogasaca tih postrojbi prema utvrđenim planovima i programima obuke;

- c) vođenje propisane evidencije iz članka 22. ovog Zakona i pravilnost postavljanja zapovjednika postrojbi na način predviđen ovim Zakonom;
- d) utemeljenje vatrogasnih postrojbi u pravnim osobama prema članku 35. ovog Zakona;
- e) vršenje poslova iz oblasti vatrogastva iz nadležnosti dobrovoljnih vatrogasnih društava sukladno odredbama članka 28. do 31. ovog Zakona;
- f) usklađenost općih akata vatrogasnih društava i njihovih saveza s odredbama članka 28. do 31. i članka 33. ovog Zakona;
- g) primanje vatrogasaca vježbenika na vježbenički staž sukladno odredbama članka 55. ovog Zakona;
- h) rješavanje zahtjeva građana i drugih osoba u vezi ostvarivanja naknada sukladno odredbama članka 63. do 71. ovog Zakona;
- i) organiziranje i provođenje stručnog osposobljavanja i usavršavanja dobrovoljnih vatrogasaca sukladno s člankom 54. ovog Zakona;
- j) donošenje propisa kojim se uređuje organizacija i funkcioniranje oblasti vatrogastva na području općine odnosno grada i njihova usklađenost sa ovim Zakonom.

(3) Poslove inspekcijskog nadzora iz nadležnosti Županijske uprave iz oblasti vatrogastva obavljaju Županijski inspektori za vatrogastvo koji imaju prava i dužnosti inspektora utvrđeni su posebnim propisom kojim su uređeni poslovi inspekcijskog nadzora.

(4) Inspektori za vatrogastvo, mogu biti osobe koje imaju najmanje visoku stručnu spremu, VII stupanj, iz oblasti zaštite od požara, sigurnosti i tehničkih struka koje su utvrđene u članku 146. stavak (2) Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvo FBiH, i najmanje pet godina radnog staža u struci, te položen ispit za rukovoditelja akcije gašenja požara.

(5) Županijska uprava donosi propis o sadržaju i načinu vršenja poslova inspekcijskog nadzora iz stavka (2) ovog članka.

(6) Inspekcijski nadzor se provodi po pravilima Zakona o upravnom postupku.

(7) Županijska uprava donosi plan i program stručnog osposobljavanja i usavršavanja inspektora za vatrogastvo, organizira i provodi tu obuku.

Članak 83.

(Rješenje inspektora za vatrogastvo)

(1) Sve mjere koje inspektor za vatrogastvo naredi, pri vršenju inspekcijskog nadzora, vrše se rješenjem.

(2) Inspektor za vatrogastvo, pri vršenju inspekcijskog nadzora iz članka 82. stavak (2) ovog Zakona, može narediti svaku mjeru kojom se može otkloniti ili spriječiti nastanak negativnih posljedica i kojom se osigurava postupanje u tim pitanjima na način predviđen posebnim propisom kojim su uređeni poslovi inspekcijskog nadzora.

(3) Protiv rješenja inspektora za vatrogastvo može se izjaviti žalba Županijskoj upravi u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

(4) Žalbu rješava nadležni rukovoditelj Županijske uprave čiji je inspektor donio rješenje.

(5) Rješenje doneseno po žalbi iz stavka (3) ovog članka je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

(6) Pravne osobe, državna tijela i druge institucije iz članka 82. ovog Zakona, kod kojih se vrši inspekcijski nadzor, dužna su postupiti po rješenju županijskog inspektora.

VII - OVLAŠTI ZA DONOŠENJE PODZAKONSKIH PROPISA

Članak 84.

(1) Vlada Županije, na prijedlog Županijske uprave, donosi sljedeće propise:

- a) Metodologiju za izradu procjene ugroženosti od požara;
- b) Uredbu o sadržaju, uvjetima, načinu i programu polaganja ispita u oblasti vatrogastva (za vatrogasca i rukovoditelja akcije gašenja požara), propis određen u članku 53. ovog Zakona;
- c) Uredbu o uniformi, nazivima funkcija i funkcionalnim oznakama vatrogasaca u profesionalnim i dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama, ovlaštenja zapovjednika tih postrojbi, zaštitnoj i radnoj odjeći i opremi vatrogasaca;
- d) Uredba o sadržaju i načinu izrade planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i planova zaštite od požara;
- e) Uredba o pravilima službe za profesionalne i dobrovoljne vatrogasne postrojbe i vatrogasne postrojbe pravnih osoba;

(2) Ministarstvo prosvjete, znanosti kulture i športa, donosi sljedeće propise:

- Program za prekvalifikaciju-dokvalifikaciju za zanimanje vatrogasac tehničar-vatrogasac, određen u članku 52. stavak (8) ovog Zakona;

(3) Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi donosi sljedeće propise:

- Propis o kriterijima za utvrđivanje psihofizičke i zdravstvene sposobnosti za zapovjednike vatrogasnih postrojbi, profesionalne i dobrovoljne vatrogasce i vatrogasce u vatrogasnim jedinicama pravne osobe;

(4) Županijska uprava donosi sljedeće propise:

- a) Pravilnik o kriterijima za kadrovske, tehničke i druge uvjete koje moraju ispunjavati pravne osobe registrirane za obavljanje poslova iz oblasti zaštite od požara;
- b) Program obuke i osposobljavanja za dobrovoljne vatrogasce, kao i sadržaj i način polaganja stručnog ispita za dobrovoljne vatrogasce, određen u članku 54. stavak (2) ovog Zakona;
- c) Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencija u vatrogasnim jedinicama, propis određen u članku 22. ovog Zakona;
- d) Pravilnik o minimumu tehničke opreme i sredstava i rok korištenja te opreme i sredstava za profesionalne i druge vatrogasne postrojbe;
- e) Pravilnik o uvjetima koje moraju ispunjavati objekti za smještaj profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi i vatrogasnih postrojbi pravnih osoba i minimum materijalno - tehničkih sredstava potrebnih za održavanje opreme i sredstava tih postrojbi;
- f) Plan i program za stručno osposobljavanje, uvježbavanje i kondicioniranje profesionalnih vatrogasaca, propis određen u članku 52. ovog Zakona;
- g) Pravilnik o obliku i sadržaju službene iskaznice (legitimacije) profesionalnog vatrogasca;
- h) Akt o provjeri stručne i kondicijske spremnosti profesionalnih vatrogasaca
- i) Propis o sadržaju i načinu vršenja poslova inspekcijskog nadzora određen u članku 82. stavak (5) ovog Zakona;

VIII - PROPISI OPĆINA I GRADA

Članak 85.

Općine i grad su dužni svojim propisom utvrditi nadležnost svojih tijela vlasti u oblasti zaštite od požara i oblasti vatrogastva i druga pitanja koja su za općinu i grad predviđena ovim Zakonom, kao i pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom, a važna su za organizaciju i efikasno funkcioniranje zaštite od požara i vatrogastva na području općine i grada.

IX - KAZNENE ODREDBE

Članak 86.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

- 1) ako ne utemelji dobrovoljnu vatrogasnu postrojbu u uvjetima iz članka 30. stavak (2) ovog Zakona;
- 2) ako ne utemelji vatrogasnu postrojbu prema odredbi članka 35. stavak (1) i (2) ovog Zakona;
- 3) ako ne postupi prema zapovjedi tijela uprave civilne zaštite i vatrogastva ili stožera civilne zaštite iz članaka 38., 41., 42., 43. i 44. ovog Zakona;
- 4) ako ne postupi po rješenju nadležnog zapovjednika - rukovoditelja akcije gašenja požara ili po rješenju inspektora iz članka 46. stavak (2) i (3) ovoga Zakona;
- 5) ako ne dozvoli korištenje zemljišta, zgrada i drugih objekata za potrebe gašenja požara koje zapovjedi rukovoditelj akcije gašenja požara, članak 49. ovog Zakona;
- 6) ako ne izdvaja niti uplaćuje financijska sredstva za zaštitu od požara iz članka 75. stavak (1) ovog Zakona;
- 7) ako inspektoru onemogućuje vršenje inspeksijskog nadzora (članak 82. ovog Zakona);
- 8) ako ne postupi po rješenju inspektora iz članka 83. ovog Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi i drugoj instituciji novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 2.500,00 KM.

Članak 87.

(1) Novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba i druga institucija:

- 1) ako za zapovjednika ili zamjenika zapovjednika vatrogasne postrojbe postavi osobu koja ne ispunjava uvjete iz članka 24. i članka 26. ovog Zakona;
- 2) ako o pojavi požara ne obavijesti tijela iz članka 36. stavak (3) ovog Zakona;
- 3) ako dobrovoljnom vatrogascu ne dozvoli odsutnost s posla kad je po naredbi stožera civilne zaštite pozvan na vršenje poslova vatrogastva (članak 62. stavak (4) ovog Zakona);
- 4) ako ne osigura provođenje obuke stručnog osposobljavanja usavršavanja osoba koje su raspoređene u vatrogasnu postrojbu ili polaganje stručnog ispita za dobrovoljne vatrogasce (članak 52. i 54. ovog Zakona).
- 5) Ako ne izdvoje propisani iznos financijskih sredstava, te ista ne uplate na namjenski račun za potrebe vatrogastva (članak 75. ovog Zakona).

(2) Za prekršaj iz stavka 1) ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi i drugoj instituciji novčanom kaznom od 600,00 KM do 1.500,00 KM.

Članak 88.

Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 2.500,00 KM kaznit će se za prekršaj rukovoditelj tijela uprave i upravne organizacije i druge državne institucije:

- 1) ako ne osigura da vatrogasna postrojba održava u ispravnom stanju opremu i sredstava prema članku 19. stavak (3) ovog Zakona;
- 2) ako ne osigura vođenje evidencije iz članka 22. ovog Zakona;
- 3) ako postavi za zapovjednika ili zamjenika zapovjednika profesionalne vatrogasne postrojbe osobu koja ne ispunjava uvjete iz članka 23. ovog Zakona;
- 4) ako ne osigura izlazak vatrogasnih postrojbi na vatrogasnu intervenciju i ne postupi po zapovjedi tijela uprave civilne zaštite ili stožera civilne zaštite (članak 27. ovog Zakona);

- 5) ako ne dostavi podatke o pojavi požara prema članku 36. stavak (3) ovog Zakona;
- 6) ako ne postupi po zapovjedi stožera civilne zaštite iz članka 42., 43. i 44. ovog Zakona;
- 7) ako ne postupi po rješenju rukovoditelja akcije gašenja požara ili po rješenju inspektora na temelju članka 46. stavak (2), (3) i (5) ovog Zakona;
- 8) ako ne dopuste korištenje zemljišta, zgrada i drugih objekata za potrebe gašenja požara koje naredi rukovoditelj akcije gašenja požara (članak 49. stavak (1) ovog Zakona);
- 9) ako primi u radni odnos na radno mjesto za vatrogasca osobu koja ne ispunjava uvjete iz članka 51. ovog Zakona;
- 10) ako za vatrogasca vježbenika primi osobu koja ne ispunjava uvjete iz članka 55. ovog Zakona;
- 11) ako ne organizira provođenje provjere zdravstvene i psihofizičke sposobnosti osoba iz članka 56. ovog Zakona na način predviđen u toj odredbi;
- 12) ako dobrovoljnom vatrogascu ne dopusti izbivanje s posla kada je po zapovjedi stožera civilne zaštite pozvan na vršenje poslova vatrogastva (članak 62. stavak (4) ovog Zakona);
- 13) ako ne organizira i ne provodi stručno osposobljavanje i usavršavanje profesionalnih vatrogasaca i inspektora za zaštitu od požara, odnosno inspektora za vatrogastvo prema članku 52. ovog Zakona;
- 14) ako financijska sredstva za zaštitu od požara iz članka 75. ovog Zakona koristi za namjene koje nisu predviđene u stavku (5) tog članka;
- 15) ako ne dostavi podatke i dokumentaciju iz članka 80. stavak (4) ovog Zakona;
- 16) ako za inspektora postavi osobu koja ne ispunjava uvjete iz članka 82. stavak (4) ovog Zakona;
- 17) ako ne postupi po rješenju inspektora iz članka 83. ovog Zakona.

Članak 89.

Novčanom kaznom od 100,00 KM do 800,00 KM kaznit će se za prekršaj pojedinac:

- 1) ako se ne odazove pozivu iz članka 18. stavak (3) ovog Zakona;
- 2) ako dođe na posao pod utjecajem alkohola, opojnih droga ili omamljujućih lijekova ili na službenom zadatku ne nosi vatrogasnu odoru i propisanu zaštitnu opremu (članak 20. stavak (1) ovog Zakona);
- 3) ako ne nosi službenu iskaznicu za vrijeme obavljanja službene dužnosti (članak 21. stavak (1) ovog Zakona);
- 4) ako ne vodi evidenciju iz članka 22. ovog Zakona za koju je zadužen;
- 5) ako o pojavi požara ne izvijesti tijela iz članka 36. stavak (2) ovog Zakona;
- 6) ako ne postupi po zapovjedi stožera civilne zaštite iz članaka 42. i 43. ovog Zakona;
- 7) ako mjere iz članka 46. stavak (1) ovog Zakona naredi bez rješenja iz članka 46. stavak (2) ovog Zakona;
- 8) ako ne postupi po rješenju nadležnog rukovoditelja akcije gašenja požara ili po rješenju inspektora sukladno članku 46. stavak (2) ovog Zakona;
- 9) ako ne dopusti korištenje zemljišta, zgrada i drugih objekata za potrebe gašenja požara koje zapovjedi rukovoditelj akcije gašenja požara prema članku 49. ovog Zakona;
- 10) ako ne pohađa stručno osposobljavanje i usavršavanje iz članka 52. i 54. ovog Zakona.

X - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 90.

(Rokovi organiziranja vatrogasnih postrojbi)

(1) Općine i grad dužni su svoje postojeće profesionalne vatrogasne postrojbe koje postoje na dan stupanja na snagu ovog Zakona organizirati sukladno s odredbama ovog Zakona, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(2) Poslove iz stavka (1) ovog članka, planiraju i osiguravaju njihovo izvršenje općinski načelnici i gradonačelnik.

(3) Dobrovoljne vatrogasne postrojbe u dobrovoljnim vatrogasnim društvima i vatrogasne postrojbe u pravnim osobama, organizirat će se sukladno s ovim Zakonom najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 91.

(Rokovi za donošenje pravilnika o unutarnjoj organizaciji)

(1) Županijska uprava i službe civilne zaštite i vatrogastva dužne su donijeti pravilnike o unutarnjoj organizaciji i u njima utvrditi radna mjesta za vršenje poslova zaštite od požara i vatrogastva koji su ovim Zakonom stavljeni u njihovu nadležnost, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(2) Službe civilne zaštite i vatrogastva preuzimaju u radni odnos sve profesionalne vatrogasce i zapovjednike profesionalnih vatrogasnih postrojbi općina i grada i državne službenike, namještenike i zaposlenike koji se na dan stupanja na snagu ovog Zakona zateknu na radu u tim postrojbama i raspoređuju se, odnosno postavljaju na radna mjesta utvrđena u pravilniku o unutarnjoj organizaciji službe civilne zaštite i vatrogastva općine odnosno grada za koja ispunjavaju utvrđene uvjete.

(3) Objekte, opremu, tehnička i druga sredstva kojima raspolažu vatrogasne postrojbe iz stavka (2) ovog članka, na dan stupanja na snagu ovog Zakona, preuzimaju nadležne službe civilne zaštite i vatrogastva općina odnosno grada.

(4) Izvršenje poslova iz ovog članka osiguravaju općinski načelnici i gradonačelnik.

Članak 92.

(Rokovi za usklađivanje odluka općinskog odnosno gradskog vijeća)

Općine odnosno grad dužne su u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona izvršiti usklađivanje svojih odluka općinskog odnosno gradskog vijeća iz oblasti vatrogastva sa odredbama ovog Zakona, na način predviđen u članku 85. ovog Zakona.

Članak 93.

(Prestanak primjene postojećih podzakonskih propisa)

Postojeći podzakonski propisi ostaju na snazi do donošenja propisa predviđenih ovim Zakonom, ako nisu u suprotnosti sa istim.

Članak 94.

(Prelazni uvjeti za vatrogasce)

(1) Zapovjednici vatrogasnih postrojbi, profesionalni i dobrovoljni vatrogasci i druge osobe koje imaju položen stručni ispit za vatrogasca odnosno ispit za rukovoditelja akcije gašenja požara po dosadašnjim propisima, smatra se da imaju položen taj ispit po propisima predviđenim ovim Zakonom.

(2) Profesionalni vatrogasci i zapovjednici tih postrojbi koji na dan stupanja na snagu ovog zakona nemaju položen ispit za vatrogasca odnosno ispit za rukovoditelja akcije gašenja požara dužni su taj ispit položiti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu propisa iz članka 53. ovog Zakona.

Članak 95.

(Radno pravi status vatrogasaca)

Radni odnosi u smislu ovog zakona a koji nisu uređeni ovim Zakonom, uređuju se odredbama važećeg Zakona o državnim službenicima i namještenicima u tijelima državne službe u Hercegbosanskoj županiji, Zakona o plaćama i naknadama korisnika proračuna hercegbosanske županije, Zakon o radu te ostali zakoni i opći propisi kojima se uređuju prava i obveze iz radnog odnosa.

Članak 96.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije".

Bosna i Hercegovina

Federacija Bosne i Hercegovine

HERCEGBOSANSKA ŽUPANIJA

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE

Broj:

Tomislavgrad,

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog zakona sadržana je u članku 15. stavku (1) i članku 26. stavku (1) točki e) Ustava Hercegbosanske županije („Narodne novine Hercegbosanske županije”, broj: 3/96, 9/00, 9/04 i 10/05), kojima je utvrđena nadležnost Županije u oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, te utemeljenje propisa kojima se uređuju pitanja od županijskog značaja u toj oblasti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Postojeći pravni okvir vatrogastva u Hercegbosanskoj županiji je zastario, nedorečen i neusklađen s važećim propisima Federacije Bosne i Hercegovine. Nije riješeno sustavno financiranje vatrogastva na području županije, nije riješio radno pravne statuse vatrogasaca s obzirom na veličine vatrogasnih postrojbi.

U proteklim godinama uočeni su brojni problemi u praksi:

- neujednačena organizacija i ustroj vatrogasnih postrojbi u općinama i gradu,
- nedostatak kadrovske i materijalne spremnosti,
- nepostojanje jedinstvenih kriterija za stručno osposobljavanje i napredovanje vatrogasaca,
- neuređeno pitanje pripravnosti, radnog vremena i naknada profesionalnih vatrogasaca,
- potreba za definiranjem jasne nadležnosti županijskih i općinskih tijela u provođenju mjera zaštite od požara,
- potreba za usklađivanjem s novim Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća Federacije BiH.

Cilj novog Zakona je uspostaviti suvremen, funkcionalan i jedinstven sustav vatrogastva na području Hercegbosanske županije, koji će omogućiti učinkovitu prevenciju, brzu reakciju, sigurnost građana i imovine te profesionalne standarde vatrogasne službe.

III. CILJEVI KOJI SE ŽELE POSTIĆI

Ovim Zakonom želi se:

1. jasno definirati organizacija i nadležnosti županijskih, općinskih i gradskih tijela u oblasti vatrogastva;
2. urediti sustav profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi, njihov status, prava i obveze;
3. utvrditi sustav planiranja, programiranja i financiranja vatrogastva;
4. urediti status, prava i obveze profesionalnih vatrogasaca, uključujući pripravnost, rad u smjenama i turnusima, te naknade;
5. osigurati nadzor, inspekcijski sustav i kaznene odredbe radi efikasne provedbe zakona;
6. uskladiti županijski okvir s federalnim i europskim normama sigurnosti i zaštite.

IV. OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM

Zakonom su uređena sljedeća temeljna područja:

- organizacija i funkcioniranje vatrogastva kao dijela sustava zaštite i spašavanja;
- nadležnosti Skupštine, Vlade, Županijske uprave, općina i grada;
- uloga službi civilne zaštite i vatrogastva;
- utemeljenje, djelokrug i odgovornosti profesionalnih vatrogasnih postrojbi;
- status, prava i obveze profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasaca;
- vođenje evidencija, zapovijedanje, pripravnost i radno vrijeme;
- suradnja vatrogasnih postrojbi s drugim službama i institucijama;
- načela gašenja požara i rukovođenja vatrogasnim intervencijama;
- inspekcijski nadzor i kaznene odredbe.

V. OBJAŠNJENJE POJEDINIH RJEŠENJA

- **Sustav vatrogastva** povezan je s jedinstvenim sustavom zaštite i spašavanja, što osigurava koordinirano djelovanje.
- **Županijska uprava civilne zaštite** preuzima strateško planiranje, nadzor, obuku i inspekcijski nadzor u vatrogastvu.
- **Općine i grad** obvezne su osnovati profesionalne postrojbe, samostalno ili zajednički, ovisno o uvjetima i potrebama.
- Uvodi se pojam **pripravnosti** i precizno definira rad u smjenama i turnusima (12-24-12-48), radi usklađenja sa Zakonom o radu.
- **Profesionalni vatrogasci** dobivaju status službenika i namještenika s pravima, obvezama i stegovnim odgovornostima po uzoru na državne službenike i namještenike.
- **Dobrovoljna vatrogasna društva** zadržavaju važnu ulogu u sustavu zaštite, uz mogućnost proglašavanja "službom zaštite i spašavanja".
- Zakonom se propisuje **vođenje evidencija, izdavanje iskaznica**, te pravila zapovijedanja u intervencijama.
- Posebno poglavlje uređuje **gašenje požara, nadležnosti stožera civilne zaštite i angažiranje dodatnih snaga** u slučaju velikih požara.

VI. USKLAĐENOST S PROPISIMA VIŠEG REDA

Ovaj zakon je u potpunosti usklađen s:

- Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine FBiH“, broj 39/03, 22/06 i 43/10);
- Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu Federacije BiH („Službene novine FBiH“, broj 64/09);
- Zakonom o državnim službenicima i namještenicima u tijelima državne službe u HBŽ („Narodne novine HBŽ“, broj 1/14, 5/16, 1/22 i 10/22);
- Odlukom o organiziranju službi zaštite i spašavanja u Hercegbosanskoj županiji;
- važećim međunarodnim standardima iz područja vatrogastva (EN i ISO norme).

VII. FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga zakona sredstva će se osigurati:

- iz Proračuna Hercegbosanske županije,
- iz proračuna općina i grada,
- iz posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća,
- iz donacija, projekata i drugih izvora.

Financijski učinak zakona je umjeren i raspoređen po razinama vlasti. Veći dio troškova odnosi se na opremanje postrojbi, stručno osposobljavanje i naknade vatrogascima, a financira se iz postojećih proračunskih pozicija.

VIII. PROCJENA DRUŠTVENIH I GOSPODARSKIH UČINAKA

Donošenjem zakona postići će se:

- povećanje sigurnosti građana i materijalnih dobara,
- profesionalizacija vatrogasne službe,
- smanjenje materijalnih šteta uzrokovanih požarima,
- bolje planiranje i upravljanje rizicima,
- jačanje sustava zaštite i spašavanja u skladu s europskim standardima,
- poticanje razvoja dobrovoljnog vatrogastva i tehničke kulture u zajednici.

IX. RAZLOZI ZA DONOŠENJE PO HITNOM ILI REDOVNOM POSTUPKU

Zakon se predlaže donijeti **u redovnom postupku**, jer je riječ o složenoj materiji koja zahtijeva široku stručnu i javnu raspravu s relevantnim institucijama i jedinicama lokalne samouprave.

X. PRIJEDLOG ZAKLJUČKA

Predlaže se Skupštini Hercegbosanske županije da usvoji **Nacrt Zakona o vatrogastvu Hercegbosanske županije** i uputi ga u **javnu raspravu u trajanju od 30 dana**, nakon čega će se, uzimajući u obzir pristigle prijedloge i primjedbe, izraditi **Prijedlog Zakona o vatrogastvu Hercegbosanske županije** za daljnju zakonodavnu proceduru.